

Лихе око
Андрій Анатолійович Кокотюха

Павутиння мороку #2

Лора Кочубей іде до Житомира, щоб залагодити дрібну проблемку, яку створив охоронець банку Вадим. Його дружина Зоя переконана: колишня свекруха, Віра Домонтович, його зурочила. Декілька років тому Віра скоїла злочин і сіла до в'язниці. Поки жінка відбувала покарання, її син – перший Зоїн чоловік – трагічно загинув. І коли Віра вийшла на волю, пішли чутки: вона мстить кожному, кого вважає винним у смерті сина. Її лихе око прирікає на загибель. Усе це попервах видається маячнею, та під час першої і єдиної зустрічі Віра Домонтович устигла кинути своїм лихим оком і на Лору Кочубей...

Андрій Кокотюха

Лихе око

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»

Цикл «Павутиння мороку»

Книга II

© Кокотюха А., 2021

© DepositPhotos.com / Deerphoto, motortion, alexkich, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2021

За місяць до першої смерті...

– От стара відьма!

– Їй п'ятдесят чотири. Сьогодні, якщо не забув. Не така вже й стара.

– На вигляд їй значно більше!

– Відсидиш стільки, скільки вона, – на себе в дзеркало глянеш.

– Тьху на тебе! І я тебе благаю, скільки вона там відсиділа!

– Коли зачинила тебе на добу, ти вив і кричав, що більше не витримаєш. Якби в колонії було добре, обмеження волі не було б покаранням.

– Ой, а на волі дуже добре! Живемо, наче в зоні.

– Ти сам довго в зоні жив? На смак її куштував? І взагалі, відколи це ти обзиваєш жінок старими, хлопчику?

Вадим Граф не любив, коли дружина так його називала. Зоя постійно підкреслювала їхню різницю у віці, не аж таку велику, на його думку. Подумаєш, якихось три роки. Щоразу, коли вона так дражнилася, Граф картав себе за нестриманість.

Ще коли їхні стосунки почалися і Зоя пояснювала стриманість і невпевненість у собі своєю нібито старістю, він у пориві сказав чисту правду. Давно помітив за собою: до ровесниць, а тим паче – до молодших за себе його не тягне, та й не тягнуло особливо. Навпаки: ще підлітком заглядався на старших жінок, називаючи їх зрілими.

Зою сповідь залицяльника не надто переконала. Проте згодом пояснила, оперуючи науковими, переважно медичними термінами: Вадим має комплекс, подібний до Едипового. Він не зрозумів, що мається на увазі, й вона витлумачила – це коли син відчуває статевий потяг до матері, а доця – до татуса. Граф тоді щиро образився. Зоя поспішила пояснити: висловилася фігурально. Ну його в баню, той секс. Якщо дивитися

ширше, чоловік із такими налаштуваннями просто бачить у всіх жінках мамку. Легше не стало, Вадим уперто все заперечував. Наполягав на іншому трактуванні: цінує в жінках досвід – а досвід, у його розумінні, приходить із віком.

– Нехай. – Граф здав назад. – Не стара, о'кей. Але – відьма, тут не попреш. Так би й спалила мене на попіл! Бачила, як вона витріщалася!

– На мене так само, – парирувала Зоя. – І цей погляд, хлопчику...

– Знову ти за своє! – Вадим тупнув ногою.

– Зараз поводишся, мов хлопчисько переляканий, погодься.

– А ви всі не перелякані!

– О! – Зоя з переможним виглядом тицьнула пальцем йому в лоба. – А кажеш: телячила свої баньки на одного тебе. На всіх вона так гляділа. В кожному дірку пропалила. Мені досі отут пече.

Дружина взяла Вадимову руку, приклала між грудей.

– На нас дивляться оті твої. – Граф кивнув через плече, не повертаючи голови.

– Хай собі. – Зоя ще сильніше притиснула руку. – Б'юся об заклад, вони зараз одне від одного відвертаються. І ненавидять одне одного.

– В усьому ти винна, Зое. Так Віра каже.

– Не-а. Я винна лише в тому, що була одружена з її сином. Що носила його прізвище, а значить – і її. Ще більша моя провина – в тому, що гідно поховала свого чоловіка. Гляділа й далі навідую його могилу на новому кладовищі, а це їздити аж на «Дружбу»[1 - «Дружба» – неофіційна назва Корбутівського цвинтаря, міського кладовища в Житомирі. Складається з двох частин, старого й нового. Нове відкрите 1999 року.]. І не пішла в монастир, отой, на Мальованці[2 - Мальованка – мікрорайон у передмісті Житомира, де розташовано Свято-Анастасіївський жіночий монастир.]. Навпаки: зняла жалобу й одружилася вдруге. Найбільший злочин – узяти твоє прізвище, коханий.

– Ага. Вона називає тебе Графинею.

– Не лише вона. Та з Віриних вуст це звучить або звинуваченням, або вироком, або прокляттям.

– Я ж кажу – відьма!

– Без тебе знаю. Їдьмо звідси, тепер нас пропалюють очима родичі.

– Ой, які вони нам родичі!

– Тобі – справді ніякі. Мені – так. Гадюча сімейка.

Зоя не витримала, озирнулася.

Демонстративно взяла Вадима під руку, повела до їхнього червоного «камаро», «п'ятірки»[З - Мається на увазі п'ята модель «Шевроле Камаро» (Chevrolet Camaro), у продаж надійшла 2009 року.], за смішною ціною купленої з рук. Та вже біля машини, взявшись за ручку водійських дверцят, Зоя на мить завмерла, ступила вбік, передала ключі чоловікові.

– Поведеш, у мене руки гуляють.

– Я навіть знаю, чому.

– Що такого радісного побачив? – Зоя підозріло звузила очі.

– Ти лише вдаєш байдужу. Тебе, кохана, все це зачепило дуже сильно.

– Радієш? Колишня свекруха облила поміями, вихлюпнула на мене всю накопичену в колонії жовч – а тобі радісно?

– Ми всі тепер в одному човні, Зое.

– Я й не проти. Тобто, – тут же виправилася вона, – проти, але не заперечую, що Віра вибила всіх із колії. Доведеться з цим жити якийсь час.

– А я не хочу! – Вадим підкинув ключі, не піймав, вони впали в калюжку, розлетілися дрібні бризки. – Ніколи не бачив твого чоловіка! Ти навіть фоток не показувала, забула? Бач, делікатна яка! З ними усіма, – кивок за її плече, – я взагалі лиш тепер уперше познайомився!

Зоя закусила губу. Зберігала спокій. Їй це вдавалося, на диво, легко, бо поруч зі знервованим чоловіком відчувала себе сильнішою і більш упевненою. Відступила на крок, зміряла Вадима втомленим поглядом.

– Тобі вони й не треба. Ключі підніми.

Нахилившись і підхопивши двома пальцями, Вадим витер їх об шкіру куртки.

– Справді, хто мені всі ці прекрасні люди. І все одно я потрапив під роздачу. За чуже вигрібаю.

– Ще ніхто ні за що не вигрібає, – відрубала Зоя. – Ти бісишся, мене колотить, рідня огризається. Віра тільки того й хоче. У неї з головою не все гаразд.

– Кому від того легше? Тепер хай у решти голови болять, того вона хоче?

– Її мету ти зараз окреслив дуже точно.

Вадим сів за кермо, роздратовано стукнув долонями по «бублику».

– Дочекається вона. Я її вб'ю колись.

– Не кидався б ти такими словами, – завважила Зоя, далі зберігаючи спокій. – І щоб знав: доки Віра жива, жодному з нас боятися нема чого. Тож дай їй Боже здоров'я і довгих літ.

На цьому слові Зоя Граф обійшла авто, щоб сісти на пасажирське сидіння.

На ходу витягла з сумочки цигарки.

– Через неї все, – буркнув Ден, провівши поглядом «камаро».

– Аби тільки через Зойку, нас би тут не було, – відрізала Галина, глянула на інших, котрі товклися неподалік. – Ви теж так думаете? Ну, що Графиня втягнула нас у це лайно?

– Хай кінь думає. В нього голова велика, – озвалася Ніна, сіпнула чоловіка за лікоть. – Ми тут довго ще будемо стояти?

– Я вважав, що треба поговорити, всім. – Романів голос звучав не надто впевнено. – Зрештою, нам висунули ультиматум...

– Хто? Твоя тітка-зечка? – визвірилася на чоловіка Ніна. – Нічого собі заявочки! Не так – пред'яви! Тепер, по ходу, ми всі по черзі маємо прасувати Вірі шнурки! Хто як хоче, а від нас – ось!

Скрутивши дулю, Ніна Мірошник розвернула її до парадного, звідки компанія вийшла десять хвилин тому. Роман Мірошник легенько вдарив дружину по руці. А коли зустрівся з розгніваним, колючим поглядом, узяв за ту ж руку, потягнув до чорного джипа, що притулювся аж біля повороту.

Галині кортіло щось кинути їм навздогін, але Ден стиснув її плече.

– Я таксі викличу.

– Можемо довести, – пропонуючи допомогу, Віктор знав відповідь наперед.

– Обійдемося! – кинула Галя, розстебнула сумочку зі штучної шкіри, видобула цигарки, повторила: – Взагалі обійдемося, розрулимо. Теж мені проблема!

– А чого ж нерви, раз нема про що говорити? – гмикнув Віктор. – Сваритися зараз, от саме тепер, не треба.

– Ні з ким ми не сваримося.

Галя глянула на Дена. Чоловік підніс запальничку. Щойно дружина підкурила, відійшов, виймаючи телефон і набираючи номер служби таксі. Галя затягнулася, випустила перед собою густий струмінь білого диму. Його запах додався до ледь чутних пахощів горілого листя. У середині жовтня його, попри заборони, житомирські двірники все одно час від часу палили у дворах та скверах.

– Скільки ти не курила, місяць? – спитав Віктор.

– Три. – Галина затягнулася знову. – Тобі яке діло до моїх цигарок?

– Віра довела, зізнайся. Отже, вам із Деном не фіолетово, як би ти не морозилася.

– Можна подумати, що вам байдуже.

– Нам справді по цимбалах, що вбила собі в голову моя сестра. Розмова була прикра. Претензії – дивні. Закиди – смішні й сумні водночас. Ніхто з нас її сина не вбивав. Навіть Зойка не могла, при всій моїй нелюбові до неї. Трагічна загибель, ми Антонові не няньки. Хіба справді є певний знак, тяглість, закономірність. Готовий визнати частку містики, хоча ми всі раціональні дорослі люди. Антонова загибель – збіг сумних обставин. Слідство визнало нещасний випадок, про, гм, обставини знаємо лише ми, – рука окреслила у вологому жовтневому повітрі невидиме коло. – Питання: чим Віра нам усім чи кожному окремо реально загрожує?

Замість відповіді Галина щиглем послала недопалок у найближчий кущик.

Великого бажання говорити з Фроловими вона не мала й раніше. Звісно, ті події вплинули, свою справу зробили. Проте Ден та Галя Сотники більше спілкувалися з Мірошниками, своїми кумами, і до родини прямого стосунку не мали. Проте ворогами тітки Віри стали всі, кого чотири роки тому вона назвала своїми найближчими друзями та рятівниками. Незалежно від родинних стосунків.

От якого чорта!

Тим часом під'їхало таксі. Кивком попрощавшись із Віктором Фроловим та його дружиною Євою, котра дотепер не зронила й пари з вуст, Галя пішла до машини. Ден прочинив перед нею задні дверцята, сам примостився спереду. Назвав адресу, і тепер уже вони обое мовчали до самого дому. Справді, не балакати ж про такі речі при сторонніх.

Уже коли вийшли й Ден розплатився, Галина не поспішала заходити в парадне. Сіла на ще вологу після вчорашнього дощу лавку, знову закурила. Відчула, як зрадницьки трусяться руки, через що розсердилася на себе, вилаяла подумки. Докуривши до половини, підняла голову.

– Чуеш?

– Що? – Ден спершу нахилився до дружини, потім – присів поруч, хоча й не любив сидати на мокре й холодне, дбав про чоловіче здоров'я. – Кажи, зай, кажи.

– Я боюся. Вона так дивилася... Мороз шкірою, правда.

– На те й розраховано, зай. Ти ж пам'ятаєш, ця Віра Леонідівна ще до тюрми всіх дратувала. А там набралася різних повадок... Коротше, не звертай уваги.

– Я її боюся, – повторила Галина, повівши плечима. – Знаєш, ще ніколи так близько не бачила смерть.

– Не мели дурні. Теж мені, янгола смерті знайшла. Віра не знає, на кого вилити свою злість. Вона маніпулює, зай. Завжди маніпулювала, ми всі піддалися, не забувай.

– Це в неї вдячність така. – Галя поклала долоню чоловікові на коліно. – Оце коли ми вийшли, я вперше в житті відчула: готова вбити. Сказати, кого?

– Язика прикуси, – grimнув Ден.

– Я б зробила це лише раз. – Галина подивилася чоловікові просто в очі. – Я б убила свій страх.

– Наступного разу, коли ця Віра спробує нас налякати, її вб'ю я, – почувла у відповідь.

Галя Сотник рвучко підвелася. Підійшла до важких металевих дверей під'їзду. Набрала цифри кодового замка.

Помилилася на одну – нерви.

– Тобі справді до лампочки чи ти так заспокоював Галку?

– Я себе заспокоював.

Віктор Фролов вів свій «опель» спокійно, впевнено, жоден жест не виказував тривоги й бентеги. У колі тих, хто його знав, Віктор загалом вирізнявся спокійним ставленням до життя. Колись практикував йогу, замолоду навіть спробував практикувати буддизм, та швидко набридло, забагато обмежень, не сподобалося. Проте лиш найближчі, насамперед – дружина Єва, знали секрет. Що байдужіший, розважливіший вигляд напускає на себе Фролов, то більше, гостріше переймають його події, на які вголос забиває. Єва відчувала себе більш упевнено, коли її чоловік сіпався, нервував та злився.

– Отже, все серйозно, – озвалася дружина.

– Ще не знаю. Не вирішив.

– Тобто: не вирішив?

– Що саме серйозно? Наскільки? Кому і як може загрожувати й зашкодити моя нещасна старша сестра?

– Якщо так подумати, Вітю, вона справді мала небагато щастя. Погодься. Чоловік згорів від раку. Єдиний син Антон ні на що не годився. Бізнес посипався. Чотири роки колонії, і вирок зачитали в день її народження, коли жінці стукнуло п'ятдесят! До всього – сина машина збила! А квартиру, в якій мешкає тепер, купила колишня невістка – кинула, мов подачку. Навіть маючи велике бажання, Віра не почне життя спочатку.

– Дуже хоче. Має плани, доволі великі. Хіба ти не помітила?

– Я побачила жінку, злу на весь світ.

– Ти побачила жінку, люту на всіх нас разом і на кожного окремо. Тому мені й прикро за Сотників. Обое потрапили під роздачу, бо опинилися не в той час і не в тому місці.

– Через тебе, між іншим, – нагадала Єва.

– Не будемо зараз, за чотири роки, шукати винних. Досить того, що Віра їх шукає.

– Знайшла.

Віктор пригальмував на світлофорі – вони їхали через центр Житомира.

– За великим рахунком, не через мене, а через нас. Рома попросив мене про послугу. Я порадився з тобою. Ніхто не був проти. І потім теж, коли всі про все домовлялися, навіть голосували, мов у парламенті.

– Розкажи мені ще трошки про колективну відповідальність, – гмикнула Єва. – Твоя сестра, по-моєму, від усіх життєвих негараздів поїхала головою.

– Не скажи. У Віри голова ясна, як ніколи. Зібрала нас усіх під приводом, який не давав змоги їй відмовити. День народження, перший після ув'язнення.

– Вона зробила подарунок собі. Тепер ми пересварені, хай навіть не всі раніше були аж такими дружними. Особливо Зої це стосується.

Світлофор блимнув зеленим.

– Насправді Зоя – найкраще, що могло статися з тим телепнем Антоном. Не можна так про покійників, та хай уже Бог мені простить. – Віктор перехрестився, рушив далі. – Вона не проста, згоден. Мала певний розрахунок, бо я, хоч убий, не повірю в її щирі почуття до мого нещасного недолугого племінника. І, визнай це, дуже спритно, розважливо розпорядилася успадкованим після його загибелі майном.

– Віру колишня невістка образила. Визна?ю.

Фролов пропустив поперед себе кілька автівок, потім повернув, де треба.

– Подумаймо про інше, Єво. Про нас із тобою. Я дуже добре знаю свою двоюрідну сестричку. Чи не найкраще з вас усіх. Для неї родичів не існувало, хіба крім рідного сина. Заради нього, нехай Антон і був телепнем, Віра була готова на все.

– Ми відчули це на собі, – мовила Єва. – Але не забувай: так ставиться до своїх дітей більшість матерів у всьому світі. Зараз не перебільшую ні грама.

– Гроші родичів не люблять – такий Вірин життєвий принцип. – Фролов дивився на дорогу, говорив ї, здавалося, не слухав дружину. – Сьогоднішній її вибрик довів, що для неї нічого не помінялося. І мені справді не зрозуміло, в який спосіб сестра намагається отримати оту компенсацію. Чим тиснутиме на всіх і кожного.

– Та історія, чотири роки тому...

– Дурня, – різко обірвав Фролов. – Ти забула, то я тобі нагадаю. За першою освітою я юрист. І якби мав поряднішого партнера, то фірма «Фролов і партнер» досі б квітнула й

пахнула. Бог із ним, то в темному минулому. Кажу тобі, як непоганий юрист: тією історією Віра не може тиснути на нас повноцінно. Всі замазані? Згоден. Я давав поради, які знадобилися? Так. Я підключив потрібних людей? Було діло. Тільки є, Єво Іванівно, ота правда, розкриття якої ти, конкретно ти боїшся, невігідна Вірі насамперед. Тобі пояснити, чому так, чи сама здогадалася?

– Не треба, – сказала Єва після короткого роздуму. – Але для чого тоді сьогоднішня вистава?

– Для кого, – виправив дружину Віктор. – Театр однієї акторки. Для вісьмох глядачів. Невже досі не дійшло, що Віра просто залякувала, тиснула на емоції, і, як бачиш, це їй вдалося. Хоча б тому, що ми обговорюємо всю цю каламуть.

«Опель» зупинився навпроти їхнього будинку.

Єва прочинила дверцята – та враз потягнула на себе, знову зачинила, розвернулася до чоловіка півобертом.

– Я знаю тебе сімнадцять років, Вікторе Аркадійовичу. Ти розклав усе по поличках. І все одно тебе щось напружує. Навіть лякає. Ні?

– Палиця має два кінці, – кивнув Фролов.

– А без приказок та інших зразків образного мислення?

– Напружує і лякає те саме, що мало б заспокоїти.

– Поясни.

– Гаразд. – Віктор так само повернувся до Єви, тепер вони сиділи око до ока. – Моя сестра дуже часто діяла нераціонально, нехай і впевнено. Сказав би навіть: усупереч будь-якій логіці. Так, розкриття карт чотирирічної давнини – правда про те, що тоді сталося, – Вірі невігідне. Але ще більше її зізнання невігідні всім нам укупі. Всім вісьмом, навіть Графові, хлопчиськові, котрий тут узагалі ні до чого. Віра один раз сильно вдарить себе. І сім, ні, вісім ударів завдасть нам. Кожному – і всім разом. Ми злочинці, Єво. Наші дії підпадають під статтю кримінального кодексу. Кому треба, той знайде не одну. Спитаєш, до чого тут Вадик Граф? Відповім: проблеми матиме Зоя, а, отже – бумерангом ударить по ньому. І це не все.

Поки говорив, на обличчя дружини впала сіра тінь.

– Є ще щось, про що я не знаю? – поцікавилася глухо.

– Ви всі дуже погано знаєте Віру. Певен, вона вже приготувала чимало неприємних сюрпризів. Порівняно з ними, магія вуду – дитяча пісочниця. Повір, моя старша сестра здатна зіпсувати життя кожному з нас більше, ніж це зробить кримінальний кодекс. Як на мене, то краще б уже статтю кодексу все і обмежилося.

– Ти серйозно зараз? Ми ж ніколи досі про це не говорили?

– А ти хіба забула, що ми раніше, до всіх тих подій, не надто тісно родичалися? Я б охоче попередив усіх приречених...

– Приречених?

– Віра сьогодні винесла вирок кожному з нас. Я не жартую й не нагнітаю. Чи є вихід? Треба думати. Але ж, бач, ніхто ні з ким не хоче балакати. Кожен сам за себе проти Віри не встоїть. Хіба...

– Що – хіба? Є вихід?

– Хіба Віра помре. Раптово. Якою смертю – несуттєво, вона будь-яку заслужила.

Від почутого Єву Фролову пересмикнуло.

Ще ніколи не чула вона такого від свого чоловіка.

Роман зробив останній поштовх, голосно й полегшено видихнув, присів і завалився набік.

Ніна лежала долілиць на столі у вітальні, обхопивши руками краї, й не поспішала опускати задрану до потилиці спідницю. Сімнадцять років із одним чоловіком навчили її отримувати своє в будь-якій ситуації та позиції. Коли треба, розтягувала процес і смакувала. Але могла впоратися й швидко. Не завжди – проте вісім випадків із десяти завжди були на її користь. А втім, обое розуміли: зараз той випадок, коли стрімке, грубе злягання та обопільне задоволення не розслабили й полегшення не принесли.

– Що тепер? – запитала вона, дивлячись перед собою й сильніше стиснувши краї стола.

– Я вб'ю, – без жодних барв та емоцій прогудів із підлоги Роман.

– Кого?

– Всіх.

Мірошник сів, потім – незграбно підвівся, підсмикнув штани. Трохи пововтузився з паском, легенько ляснув Ніну по голих тугих сідницях, сам опустил їй спідницю. Вона повільно сповзла зі стола, розвернулася, глянула на чоловіка, схиливши голову набік. Зараз у її очах Роман читав неприховану, щирі цікавість.

– І ти зможеш так зробити? Всіх? Одним ударом – чи по черзі? Як це буде? Стрілятимеш із засідки, з-за рогу? Чи когось задушиш? А може, одного за одним збиватиме машина? Як на мене, найкращий спосіб. Ніби водій ні до чого, треба лише направляти авто на кого треба...

– Може, стулиш писок?

– А може, ти не кидатимешся порожніми словами? Вб'є він... Я все про тебе знаю, Ромо. Ти не здатен нікого вбити. На жаль. А я б змогла.

Першим бажанням було схопити Ніну за плечі, сильно струснути, дати ляпаса. Але Мірошник знав, чим усе завершиться. Дружина засміється, підставить другу щоку. І коли він наважиться ляснути вдруге, вже значно слабше, просто мазнути долонею, то Ніна потягне його до найближчого ліжка, де дозволить, навіть змусить знову взяти себе.

Дружина справді чекала чогось такого.

Очі блиснули бажанням, заохочували.

Розуміючи це, Роман Мірошник мовчки повернувся, подибав до ванної, скинув із себе все, став під душ.

Вони давно, від самого початку їхнього життя разом, уклали негласний договір. За будь-яких обставин, радісних чи сумних, він чи вона вимагали сексу, і на сімнадцятому році для обох не існувало жодних табу. Попервах, коли ще тулилися в одній кімнаті з сином, фактор стримування все ж існував. Та ось уже десять років Мірошники жили у власному будинку в Тетерівці[4 - Тетерівка – село в Житомирському районі, неподалік від річки Тетерів.]. Місця вистачало на обох поверхах, а син місяць тому взагалі перебрався до Києва – вчитися. Втім, навіть коли хлопець жив із ними, могли не зважати. Просто не робили цього поруч із його кімнатою.

Цей звичай принесла в їхні стосунки й закріпила саме Ніна. Її не можна було назвати вродливою, проте на гидке качення не скидалася теж. Роман не відразу звернув на неї увагу саме через зовнішність. Дівчина нічим не виділялася, око не чіплялося ні за що, і в пам'яті не затримувалася. Згодом Ніна згадувала численні ситуації, коли людина, познайомившись із нею, під час наступної зустрічі знайомилася знову, мовби вони бачилися вперше.

Романа вона взяла іншим.

Мірошника природа наділила виразною зовнішністю. Це був типаж «небезпечний красень», а панночки здебільшого люблять хуліганів із ознаками мачо. Ще зі школи оточений зграйками привабливих дівчат, Рома з цілком зрозумілих причин не звертав уваги на таких, як Ніна. Зрештою, коли Ніна Жила йшла університетським коридором, на неї мало хто озирався. Вона сама вирішила викувати своє майбутнє, а якщо вийде – то й щастя. Обрала Романа – і в дівчини вийшло.

Мовби компенсуючи вади зовнішності, природа наділила дівчину вмінням чекати й робити неквапні, правильні розрахунки. Лише Ніні стукнуло в голову дочекатися, коли одного разу в гуртожитку дві сексуальні другокурсниці при всіх пересваряться через третьокурсника Рому Мірошника. Треба було трошки, ну дуже трошки підкрутити ситуацію, дмухнути на вугілля, щоб краще горіло. Потім – опинитися поруч із Романом, котрий ніяк не наважувався піти з того дня народження, все одно вже зіпсутого сваркою. Нарешті, знайти красивий, ненав'язливий спосіб завести його у свою кімнату й зачинитися там, не зважаючи на тих двох, що мешкали з нею і цілком справедливо хотіли потрапити на свої законні ліжка.

Ніна в тій кімнаті не забороняла Романові нічого.

І наступного дня він прийшов до неї знову.

За пів року, на заздрість усім, вони одружилися.

Надалі Ніна дозволяла Романові вважати себе головним у їхній парі. Він справді ухвалював рішення всюди, де їх від нього вимагали обставини. Проте насправді Ніні вдалося підкорити чоловіка. Секс без обмежень, злягання за будь-якої нагоди й будь-де, був для Мірошника звичним способом зняти напругу чи стравити пару. А Ніна в такий спосіб вправно створила ілюзію повної покори, насправді маючи змогу керувати чоловіком, м'яко диктувати свою волю й тримати сімейне життя та добробут під власним контролем.

Чотири роки тому вона зазнала чи не першої за час їхнього спільного життя поразки.

А найгірше – не розуміла, щиро не розуміла, чому всі повинні платити за скоєне зі спільної доброї волі.

...Двері у ванну Роман лишив прочиненими, вони з Ніною давно не соромилися одне одного. Вона зайшла, сперлася спиною об одвірок. Якийсь час дивилася на сильні струмені, котрі розліталися від його плечей, а коли став боком, мовила:

– Трошки схуднути треба.

– Тобі добре. Годуй, не годуй – наче не в коня корм. – Роман вимкнув воду. – Кинь рушник.

Ніна зняла з вішака синій волохатий рушник, простягнула. Мірошник витер гладенько поголений череп, стер краплі з тулуба, обмотав стегна.

– У тебе повинні бути кращі ідеї, ніж когось убити, – сказав дружині.

– Я права. Ти вбивати передумав. – Ніна переможно підняла голову.

– Нехай це буде нашим планом «Б».

– Отже, маємо план «А»?

– Ти маєш. Я ж тебе знаю, на обличчі все написано.

– То прочитай.

– Нінко, не мороч мені яйця.

– Хороша ідея. – Вона звільнилася від спідниці. – А загалом, я знаю, хто повинен заплатити за все.

– Кажи.

– Потім.

Рушник упав на дно мокрої ванни.

Вологий після вчорашнього дощукі день перетік у тихий, надміру теплий, як для середини осені, вечір.

Права жіноча рука розгорнула новий записник на першій клітчастій сторінці. Ліва стиснула простеньку кулькову ручку, куплену там само, де й блокнот, – у канцтоварах неподалік. Перш ніж писати, жінка все ж затримала руку біля верхньої клітинки. Нарешті старанно, друкованими літерами вивела:

ЗОЯ ГРАФ (ГРАФИНЯ)

Пальці вибили дріб на поверхні стола. Жінка ще трохи вагалася. Проте далі писала впевнено, вона вже все остаточно вирішила, склала потрібний список.

ВАДИМ ГРАФ

ЄВА ФРОЛОВА

ВІКТОР ФРОЛОВ

ДЕНИС СОТНИК (ДЕН)

ГАЛИНА СОТНИК

НІНА МІРОШНИК

РОМАН МІРОШНИК

Останнє в списку прізвище жінка жирно підкреслила.

Трохи подумавши, провела таку саму лінію під прізвищем його дружини.

Ще й обвела обидва нерівним колом.

Частина перша

Чвари давні, проблеми нові

1

На виїзді з Києва трасу накрив ранковий туман.

Погода була однією з причин, чому Лора Кочубей не любила листопад. Останній місяць осені віддячив за ставлення сторицею, три роки тому забравши в неї Ярослава. Чоловік, який був для неї Всесвітом, загинув у листопаді на Донбасі, під Мар'інкою, від снайперської кулі.

Трохи більше ніж за рік по тому до Лори в гості, не в найкращий для неї час, завітали двоє чоловікових друзів. Раніше в новинах вона чула про застреленого російського снайпера. Побратими прийшли розкрити невеличку військову таємницю: той стрілець – убивця Ярослава, і один із гостей полював за ним сім місяців, щоб помститися. Тоді молода вдова розгубилася. Їй дотепер згадує, як ніяково почувалася і як їй було за себе соромно.

На той час Лариса Василівна Кочубей вже не служила в карному розшуку. Попросилася туди ще на п'ятому курсі університету. Вже тоді одружилася, взяла чоловікове прізвище, і Ярослав уперто, наполегливо відмовляв їти на «чоловічі хліби». Аби він не сказав саме цю фразу, хтозна, чи пішла б Лора в розшук. Але оте чоловічі змусило затятися, впертися, закусити вудила. На її глибоке й щире переконання, немає – гаразд, майже немає – таких сфер, котрі призначені лише для чоловіків або лише для жінок. У них навіть виникла з цього приводу перша сімейна сварка, в якій Лора перемогла.

Попервах їй було важкувато. Не через ношу, непосильну для жіночих плечей, – через потребу щодня, щогодини, щохвилини доводити колегам та керівництву свою професійну придатність. У сталому чоловічому світі зі звичаями, що вкоренилися роками, поколіннями, Лорі спершу доводилося банально виживати й пристосовуватися, приймати не нею, загалом – не жінками, створені правила гри, зазвичай неписані.

Та незабаром слідча Кочубей вже вважалася однією з найкращих, найкомпетентніших фахівців із розкриття особливо тяжких злочинів.

Закріпившись у відділі, змусивши себе поважати й рахуватися з собою, Лора бралася за навмисні вбивства, ловила кілерів, вираховувала серійних убивць. І до того, як Ярослав пішов добровольцем, мала в активі шістьох маніяків, із них – двох жінок, чия жорстокість та винахідливість давала фору чоловікам. Ходили чутки, що на тридцятиріччя їй готують подарунок – підвищення в чині та посаду начальниці «убивчого» відділу не в районному управлінні, аж у Главку.

Не судилося – Ярославова загибель поставила хрест на подальшій службі. Лора написала заяву, мотивом указала відсутність сил та стимулу для подальшої роботи. Про те, що почалося в її житті потім, без болю й огиди згадувати не могла. Але їй забувати не хотіла – надто повчально, дуже важливий урок на майбутнє.

Ось звідки сором перед чоловіковими друзями-месниками. Лора мала справу з трупами, багато разів оглядала тіла на місцях пригод, навчилася не зомлівати в морзі під час розтину. Але не змогла знайти правильних слів для тих, хто покарав – убив – росіянина, чия куля зробила її вдовою. В якийсь дуже короткий момент вона побачила перед собою не бійців, які з честю, гідно виконали свій обов'язок, а вбивцю та його спільника, не інакше. Лора тоді швидко опанувала себе, висварила подумки, почала вибачатися, і гості щиро не розуміли, за що саме. Зрештою, вони правильно оцінили стан жінки, довго не

затрималися, попрощалися й пішли.

Проте листопад був для неї прикрішим за вісника смерті – так назвала останній місяць осені для себе.

Чи то від сильного стресу, чи від кошмарних, затягнутих дурманом місяців скорботи Лора втратила імунітет до різних застудних хвороб. Раніше не помічала за собою надмірної хворобливості, вважаючи чхання й кашель у березні та листопаді звичайною сезонною ознакою. Вичухувалася дуже швидко, і тут не обходилося без чоловіка: Ярослав у сезон заварював дружині шипшину, дбав, аби вона постійно тримала себе в теплі, й боровся з протягами. Відтоді, як його не стало, Кочубей почала «чіпляти» сезонні хвороби швидше, а вичухувалася з них довше й важче.

Листопад, сірий, брудний, пронизливий, незатишний, мов відкрита рана природи, був Лорі особливо неприємним.

Нуль комфорту.

Тому спершу категорично відмовилася їхати у відрядження, тим паче – в дивне, незрозуміле їй і взагалі – приватне. Хоча Данило Гайдук, колишній колега й добрий приятель Ярослава, а нині – її шеф та покровитель, так не вважав. На його думку, залагодження справ, котрі псують його особисту репутацію, прямо стосується безпеки банку «Омега».

Бо репутація – це і є безпека.

Проблему шеф окреслив учора по обіді.

А їхати до Житомира треба було вже завтра зранку. Лора не пам'ятала, коли востаннє її по роботі підганяли аж так, ще й із такого дивного приводу. Навпаки: служба безпеки банку була ефективною, коли поспішала повільно, ретельно вивчала загрози, не порола гарячку та не рубала з плеча. На відміну від карного розшуку, тут Лору ніхто не квапив, не дивився в потилицю, не вимагав якомога швидшого звіту про успішне розкриття. Дещо повільний темп, котрий передбачав більше аналітики, цілковито її влаштовував. Тому й запитала:

– Де пригорає, Гайдуче?

Коли вони були самі, Лора дозволяла собі такий тон, навіть панібратство, хоча не зловживала й мала чітке розуміння субординації. За межами їхнього приватного простору він був «Гайдук, Данило Гайдук». Так начальника служби безпеки називали колеги позаочі, й це перегукувалося зі знаменитою візиткою: «Бонд. Джеймс Бонд». Шеф знав це,

і порівняння йому лестило. Проте воно стосувалося не якихось суперменських здібностей, а того, який вигляд намагався мати Гайдук – і, власне, мав.

У травні йому виповнилося сорок два. Лора знала Гайдука стільки, скільки й покійного чоловіка, проте жодного разу не була в нього вдома. Тож могла лише уявити ту шафу, де шеф тримає дорогі елегантні костюми, сорочки та цілу колекцію краваток. Із дружиною він розлучився ще до війни. І хоч вони залишилися друзями, та Лора не уявляла, що колишня щодня навідує Гайдука й прасує йому одяг. Дбайливо приборкує праскою кожну складочку й наводить стрілки на штанях. Літня спека могла змусити шефа зняти піджак, але краватку – ніколи.

Часом Лора уявляла його рекламною моделлю брендового чоловічого одягу, і тут образ дорослого, впевненого в собі, надійного солідного пана доповнювала зачіска. Гайдук зарано, як для своїх сорока двох, посивів, та навіть тут залишився собою. Біле волосся дуже рівномірно, гармонійно, мовби хтось навмисне так робив, межувало з чорним. Це давало йому підстави жартувати з себе, називаючи голову чорно-білою, мов людське життя.

Усе це вкупі обеззброювало як підлеглих, так і опонентів. Данило Гайдук не просто справляв враження чоловіка, який залишає за собою останнє слово й домінує в усьому. Він був таким. Лора ж користувалася власним статусом тієї, хто може та має право не погодитися з шефом, заперечити йому. Це не афішувалося зі зрозумілих обом причин. І все ж Гайдук зважав на Лорину думку, коли про щось просив чи віддавав розпорядження.

– Мені в Житомирі потрібна саме ти, – відповів, присівши на краєчок її стола.

У тому, що шеф не викликав до себе, а прийшов із цим до неї в закапелок, Лора теж побачила певний знак. За замовчуванням Гайдук стукав у її двері, коли треба було поради. Своею чергою, це означало: він нічого ще остаточно не вирішив, має певні сумніви, може й переглянути рішення, внести якісь корективи.

– Я вірю. Не розумію ще до кінця своєї місії – але нехай, вірю, що ти на мене розраховуєш. Навіть знаю, чому.

– Здивуй. Люблю, коли ти пояснюєш здогади. Твоя логіка – це щось.

Лора пропустила лестоці повз вуха. Гайдук час від часу співав їй осанну. Але вона й без шефа знала ціну собі, своїм думкам та висновкам.

– Ти – зацікавлена, отже, заангажована, суб'єктивна особа. До того ж великий і жахливий начальник. Я – стороння людина. Отже, можу оцінити ситуацію збоку. До всього, – іронічно посміхнулася, – молода жінка. Мене боятися не варто, навпаки, викликаю довіру. Плюс трішки, по-материнськи, повиховую твого родича.

– Вадик Граф мені не родич. Або погано почула, або навмисне плутаєш. Бо ти не можеш погано почути, – Гайдук відповів такою само посмішкою. – А щодо материнського виховання – в яблучко. Є в мого протеже така особливість. Не зовсім відірвався від мамчиної цицьки. Хоча йому двадцять шість, час дорослішати.

– І все одно: навіщо рвати з низького старту в той Житомир? Ти влаштував сина якоїсь своєї родички...

– Маминої знайомої, – сухо поправив Гайдук.

– Нехай, маминої знайомої, – погодилася Лора. – Коли так, то мати Вадима Графа годиться твоїй мамі в дочки. Припускаю: твоя мама – приятелька її мамі, тобто бабусі нашого героя.

– Логіка залізна, як завжди. Та хіба я цього тобі не казав?

– Ні. – Лора заговорила сухо, діловито. – Мамина знайома з Житомира попросила про свого онука. А про його проблеми дізналася, відповідно, від своєї доньки. Чому донька жаліється матері? Бо сто відсотків удова або, швидше за все, давно розлучена. Немає батька чи іншого чоловіка, чий авторитет міг би виправити ситуацію. Взагалі – без стороннього втручання знайти роботу в Житомирі для свого сина-недоростка вона не може. Тут на допомогу приходить Вадикова бабуся. Вона телефонує твоїй мамі, бо знає, де і ким працює Данило Гайдук. Ти ж можеш відшити будь-кого, крім рідної матері, що цілком зрозуміло. Тому змушений порушити власні життєві правила, зробити виняток, зателефонувати, кому треба в Житомирі. Результат: Вадим Граф дістає роботу охоронця в одному з тамтешніх відділень банку «Омега». Я зараз усе правильно описала?

– Наче при тому всьому була й сама все розрулювала, – визнав Гайдук.

Лорине самолюбство вкотре було потішене.

– Ти – відповідальна людина, Гайдуче. Не просиш за того, хто взагалі не годиться для такої служби. Отже, молодий чоловік відповідав усім критеріям.

– Служив у армії, прикордонник, – кивнув шеф. – Характеристики з місця служби ніби непогані. В сенсі, не герой, але й не бевзь. Тягнув лямку справно. Без особливого фанатизму, але й не філонив. Середнячок. Для Житомира, для невеличкого відділення, саме воно. До того ж уже має досвід, працював охоронцем у супермаркеті. Звільнили, бо гавкнула та мережа, злиття й поглинання.

– Буває. Чому ніде більше не влаштувався?

– Піди знайди в Житомирі роботу, – несподівано огризнувся Гайдук.

– Чого ти? Люди ж там щось знаходять, деś працюють...

– Я не влазив у деталі, – відрубав він. – Ти права. Про онука своєї давньої приятельки клопоталася моя мама, і я не міг відмовити. Для мене досить того, що хлопчина служив, уміє поводитися зі зброєю, має якийсь досвід. Крім того, Лоро, те відділення, куди я його приткнув, давно шукало когось. Зарплата не всякого влаштовувала.

– Графові ж нормально...

– Матері нормально. І дружині. Аби на якусь роботу ходив. Мама обмовилася: знайшов Вадик старшу за себе, він це діло любить. Жінка метка, ясно, хто там у домі хазяїн. Тільки ж Вадика все влаштовує. Але щось ми не про те говоримо. – Гайдук прокашлявся. – Мене жодним чином не чухають їхні сімейні розклади. Не мое діло.

– Не скажи, – зауважила Лора. – Те, що в них там сталося, цілком може впливати з родинних проблем.

– О! – стрепенувся Гайдук. – Бач, ти вже почала розбиратися краще за мене! Сама й відповіла, навіщо беру тебе з собою.

– Ні. Скажи мені нарешті, Гайдуче, те, що я хочу від тебе насправді почути. А ти поки що не знаєш, як сказати.

Лорі подобалося отак заганяти шефа в глухий кут. Навіть якщо він удавав із себе в таких випадках непозбавно збентеженого, приймав правила, підігравав їй – усе одно любила такі моменти. Переплела на грудях руки, обперлася сідницями об край свого робочого стола, витягнула ноги. Тепер дивилася на нього згори, в очах – тріумф.

– Цікаво. Ну, і що ж саме в мене не повертається язик тобі сказати?

– Що я – і тільки я – зможу викачати з Вадима Графа переляк. Або знаю інші способи зняти з нього пристрій.

2

За Шпитьками від пелени ранкового листопадового туману не лишилося й шматки.

Стало світліше, але в Лориному розумінні ще нічого не розвиднювалося. Вона не любила листопад найперше через це: складалося враження, що звичного дня в цьому місяці ніколи не буває. Лише сірий вечір, який переходить у темну вологу ніч та знову повертає

собі права зі сходом сонця. Краєвиди повз них пролітали не менш сумні. Особливо посилювали депресію круки: чорнокрилі зграї кружляли над осиротілими полями та голими верхівками дерев і були чи не єдиними живими істотами, господарями тотальної сезонної пустки. Відсунувшись від вікна на середину заднього сидіння, Лора сказала:

– Станьмо десь на каву, Соколе.

Це було не питання, навіть не прохання – бажання, яке водій підтвердив мовчазним кивком голови.

Поруч із водієм сидів Гайдук, його прямий начальник. Але Богдан Соколовський, до котрого інакше як Сокіл колеги та більшість знайомих не зверталися, навіть не глянув на шефа. Так шеф пройшов перший і найголовніший для Лори тест: вдав, ніби він звичайний пасажир, а вирішує все жінка, що позаду. Звісно, Данило й тут підіграв. За бажання міг одним словом, одним коротким рухом нагадати, хто тут старший, хто кому платить і хто чие завдання виконує. Проте Гайдукове невтручання означало дотримання ним негласної, ніде не підписаної й не завіреної жодним нотаріусом угоди.

Якщо вже Лора Кочубей їхала кудись у відрядження – то лише з Богданом Соколовським.

І якщо вони вже в парі, то за замовчуванням старша вона. Треба буде поради, допомоги, інших форм втручання – Лора сама дасть знати. Просити про підтримку в скрутних ситуаціях зовсім не соромно.

Сокіл мав у штаті служби безпеки банку «Омега» трохи більше обов'язків, ніж більшість його колег. Водіїв-охоронців було не так багато. До головного офісу, читай – до Гайдук, приписали трьох. Почавши працювати, Лора мала змогу їздити з кожним. Вибір супутника й напарника зупинила на Соколі з двох причин. Котра з них для неї головна, не мала відповіді, та й не надто морочилася її пошуком.

Перша – Богдан, як і її чоловік, воював, був поранений. При цьому статус учасника бойових дій не отримав. Хоча менш достойні, особливо ті, хто побував на фронті таким собі «військовим туристом», вигризли для себе УБД серед перших, ще й обзавелися медалями та орденами. Хтозна, можливо, Сокіл теж домігся б для себе справедливості, якби мав таку мету. Навіть, напевне, отримав би належне по праву. Але заважала друга причина – він не любив говорити.

Як батько трьох дітей спілкувався з ними та дружиною вдома, для Лори довго залишалося загадкою. Вичавити з Сокола бодай кілька слів можна було хіба за дуже великої, буквально – критичної потреби. Спершу Кочубей така риса трошки напружила, та дуже швидко вона побачила в цьому величезний позитив. Часом вигляд Соколовського, вираз його обличчя, міміка та жести були красномовнішими за будь-які кучеряві фрази. З Богданом не треба підтримувати ввічливих, здебільшого порожніх у своїй багатослівності

розмов. Поруч із ним дуже легко думалося. Натомість вірнішої, надійнішої людини Лора не бачила поруч із собою відтоді, як із її життя російська куля вирвала Ярослава.

Якось вона мала нагоду познайомитися з Ніною, дружиною свого напарника. З подивом почула: виявляється, Богдан багато про неї розповідав. Дуже швидко з'ясувала: в розумінні дружини багато означало лише те, що чоловік сказав, як Лору звуть, як її прізвище, трьома словами пояснив – удова добровольця. Все інше Ніна, яка жила з Соколом дванадцять років, прочитала по його очах і обличчю.

Жінки розговорилися, і Лора дізналася: він і раніше не вирізнявся балакучістю. Та все ж мовчанка накрила після фронту. Загалом Ніна обожнювала свого, хоча час від часу закручувала гайки. Найперше – коли йшлося про випивку. У такому стані Сокіл не буянив, напивався мовчки й спав окремо. Проте дружині не подобалася саме така звичка, і цей конфлікт став однією з причин, чому Богдан радів відрядженням.

Нещодавно Сокіл так мало не нажив собі проблем із законом. І якби Лора не знала всіх слабкостей напарника, то витягнути його з камери та вивести з-під підозри у вбивстві було б для неї дуже складно. Чи зробив Богдан із тієї прикрої історії висновки, Кочубей не питала. Навіщо – все одно не відповість.

Ще одна його звичка Лору неабияк дратувала.

Та за короткий час вона змирилася. Для неї це несуттєво, а людина повинна мати маленькі шкідливі слабкості. Ось і зараз, коли Сокіл звернув із траси до найближчої заправки, щоб випити кави, вона знала: неодмінно купить коли, щоб запити найменш істівний з усіх запропонованих пиріжків, хот-дог чи бургер.

Псувати шлунок – погано.

Але хтозна. Раптом шлунок її напарника перетравлює цвяхи.

Гайдук майже ніколи не їздив пасажиром, любив свій «лендкрузер» і кермував сам. І тим паче – вперше поїхав кудись із Соколовським. Вирішивши увімкнути шефа, який платить за все з широкого плеча, він дуже здивувався, коли Богдан мовчки кивнув на булочку з сосискою, а Лора зі знанням справи попросила для напарника ще й півлітрову бляшанку коли.

– Ти серйозно? – примружив очі Гайдук, та одразу ж зрозумів марність зусиль і повернувся до Лори: – Він справді це їсть?

– Зараз сам побачиш.

– Не для моїх нервів.

Сокіл знизав плечима, взяв замовлене, відкусив відразу третину. Жував неквапом, і Лора вгадала його намір: демонстрація, грає на публіку, нехай глядач лише один. Їдло не запив – залив, спорожнивши бляшанку відразу наполовину.

– Забув, як харчуються опери? – зауважила Кочубей, беручи в шефа паперовий стаканчик еспресо. – Давно паном став?

– Не забув. Тому й пересмикнуло. – Гайдук сьорбнув кави, скривився. – У подорожніх забігайлівках завжди такі помії?

– Типова кава з типового автомата. До речі, не найгірша, пане Гайдук, – слово «пан» вона навмисне підкреслила. – Тобі секретарка в офісі робить таку саму. Чи, – знову вирішила підколоти, – з її рук смакує краще?

– Іди в баню, – беззлобно відмахнувся Данило. – Зараз ти скажеш, що я відірвався від реального життя.

– Хіба ні? – Лора допила свою каву. – Ось же, свято віриш у казочки. Ми ідемо казки слухати, і не заперечуй.

– Ми ідемо рятувати репутацію фірми, – відрубав Гайдук, тепер голос звучав жорстко. – Честь мундира, якщо завгодно, пані Кочубей. Я начальник, ви ж із Соколом – мої підлеглі. Але для працедавця ми в однаковому статусі. Нам, усім трьом, платить за роботу банк «Омега». Гроші, як на наш час, доволі пристойні. Руку свого хазяїна ми не кусаємо. Проте захищати його ділову репутацію мусимо.

– Ти зараз порівняв себе зі сторожовим собакою, – зауважила Лора. – Нас теж. Бо кусаються собаки.

– Не чіпляйся до слів.

Свою каву Гайдук не допив – знайшов очима смітник, узяв зіжмакану картонку в Лори, викинув усе разом, навіщось обтрусив руки. Сокіл ще не доїв, тож мали кілька хвилин для розмови.

– Не чіпляюся. Лише повторюю те, що почула.

– Лоро, твій дух протесту зараз недоречний. Те, що відмочив охоронець, тягне на звільнення відразу. З «вовчим» білетом, до речі. Проте взяли порушника на службу після моєї особистої рекомендації. Тобто косяк – мій. Я, нагадаю тобі, не мусив за Графа вписуватися. Якщо хочеш, статус не дозволяє, надто дрібно. Є кому вирішувати такі питання на місцях. Але я доклав руку до скандалу.

– Ти не знав, – мовила Лора.

– Не виправдання. – Гайдук хитнув головою. – Відмазка не катить, як кажуть у таких випадках наші колишні клієнти. – Зараз шеф нагадав про службу в розшуку. – Банк «Омега» вже третю добу хейтять[5 - Хейт (від англ. to hate – ненавидіти) – негатив, спрямований на когось або щось, який активно поширюють в Інтернеті, передовсім у соціальних мережах. Хейтери навмисне обирають негативний, образливий тон з метою зачепити, провокувати, образити, викликати миттєву реакцію у відповідь.] у мережі. Вже є аж три сюжети в теленовинах. Причому – в прайм-тайм. Отже, звільнити й покарати винуватця мало. Я відповідальний за безпеку не якогось заштатного відділення десь на околиці Житомира – на мені безпека всієї великої структури. Додай, що Вадим Граф – мій протеже. Особистої відповідальності ніхто не скасовував. Ми ж не народні депутати, які не звикли відповідати за слова, а тим паче – вчинки.

– Розумію. – Лора сильніше натягнула плетену зелену шапочку, підняла комір пальта, повела плечима. – Тільки ж наш фігурант заявляє: на нього кинули лихим оком. Пристріли. Вважай, прокляли. І ти на таке повівся. Уявляю себе екзорцисткою.

– Хто тобі сказав, що я приймаю це виправдання?

– Не конче говорити. Справи часто важливіші й красномовніші.

– Гаразд. Що ж я такого зробив? Чим саме дав тобі привід думати, що я повівся на казочку про лихе око?

– Ми ж ідемо заради цього. – Лора всміхнулася кутиком рота. – Ти взяв мене, щоб розібратися саме в цьому. І я сама дала привід, не далі, як місяць тому. Хто мав справу з пробудженням старовинного прокляття?[6 - Див. роман А. Кокотюхи «Розбите дзеркало». – Харків, «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020 р.]

– У прокляття першою повірила ти! – Усмішка Гайдуга була широкою й переможною. – Тобі й тепер карти в руки. Довела: гризеш такі справи, мов горішки.

– Ще справи ніякої немає.

– Приїдемо – буде.

Лора Кочубей ще не знала тоді, що шеф справді накаркав.

До Житомира дісталися за годину.

Міста Сокіл не знав. Орієнтиром слугувала панчішна фабрика десь на Богунії[7 - Богунія – спальний район Житомира. Раніше – хутір. До складу міста входить від 1934 року.], та навігатор вів такими шляхами, що двічі повертав машину до вихідної точки. Гайдукові набридло, набрав номер начальника місцевої філії, ввімкнув телефон на гучномовець, і далі Богдан кермував, слухаючи його.

Тамтешнє відділення «Омеги» справді виявилось невеличким. Його розмістили на першому поверсі однієї з багатоповерхівок, і Лора підозрювала: раніше тут було або кафе, або галантерейна крамничка. На більше метраж не тягнув. Усередині заледве розмістилися два столики для менеджерів, протилежний кут відгородили під касу. А начальник, Борис Борисюк, молодий пузань в окулярах та з модною гіпстерською борідкою, тулився в кімнатці на вісім квадратів, не більше.

Тут було тісно навіть удвох, третій стілець для Лори довелося принести із залу, і Гайдук рішуче підсунув до неї свій, а сам виніс зайвий. Кивком попросивши Борисюка сісти, він залишився стояти, нависаючи над господарем кабінету й домінуючи в такий спосіб. Від кави відмовився, глянув на Лору. Вона теж мотнула головою, відразу взяла ініціативу:

– Пане Борисюк, вас карати наразі ніхто не збирається. Але ви маєте пояснити, як відео з прикрим інцидентом потрапило в мережу.

– Ну... Знімали ж... На телефон, – пузань старанно добирав слова. – Я ж не заберу в людини той телефон... А охоронець... ну... Граф... Самі розумієте...

– Я розумію, – мовила Лора крижаним тоном. – Зробімо так: я зараз відтворю хід подій, як знаю і бачила на злощасному відео. А ви поясните речі, яких я пояснити не в змозі. Згода?

– Гаразд. – Борисюк зітхнув полегшено, явно набридло повторювати раз по раз.

– Отже, два дні тому ваш працівник, охоронець відділення Вадим Граф вийшов на роботу нетверезим. Зауваження йому зробила відвідувачка, старша жінка. Її Граф раптом почав проганяти від каси, бо там уже стояла одна людина. Повівся охоронець грубо, і жінка вголос заявила: від нього тхне спиртним. Граф огризнувся, кинув жінці щось на кшталт: «Себе понюхай». Це обурило чоловіка біля каси. Зробив Графові зауваження – а той штовхнув відвідувача. Ображена жінка з криком вибігла надвір, погрожувала викликати поліцію. Охоронець побіг за нею, відштовхнувши чоловіка. Аж тоді ваші працівниці покликали вас. Так?

– Усе так, – погодився Борисюк.

– А ви хіба не чули, що в залі щось коїться?

– Я в той момент говорив по телефону. Не відразу включився.

– Гаразд. Чому менеджери в залі не гукнули вас відразу?

– Все швидко сталося. І вони той... У шоці були...

Лора глянула на Гайдука. Той кивнув. Вони проговорили план дій дорогою, і зараз усе відбувалося так, як прогнозувала Кочубей. Їй вдалося навіть вгадати, як саме Борисюк почне виправдовуватися.

– Бійка з п'яним охоронцем почалася на вулиці, он там, у дворі, – повела далі Лора. – Там гралися діти, і екшен зовсім їх не налякав. Деякі мами та бабусі справді забрали дівчурку подалі. Але дехто негайно почав писати видовище на телефон. Ще й коментувати. Вадим Граф помітив це. З криком і матом погнався за найближчим свідком. Ним виявилася, на лихо, молода мама, ще й на четвертому місяці вагітності.

– А першій дитині – півтора рочки, – вставив Гайдук.

– Животик під пальтом не розгледіли, – пояснила Лора. – Тільки це нічого не міняє. Бажаючи забрати телефон, охоронець штовхнув жінку. Вона впала. Наслідки для нього виношу за дужки. Наслідки для репутації банку ви знаєте. Вже за годину після інциденту, коли вашого охоронця скрутив поліцейський патруль, відео гуляло в мережі.

– Зараз усе швидко робиться, – знову долучився шеф.

– На жаль, так, – на обличчі Борисюка читалося покаяння.

– А ще за чотири з хвостиком години там-таки, в мережі, з'явилося відео з камер спостереження. Встановлених тут, у залі вашого відділення.

Борисюк завмер із розкритим ротом.

– Ви повинні пояснити це. – Лора легенько стукнула об гострий кут столу.

– І взагалі, мене дуже дивує, що це помітила наша співробітниця, а не ви тут, на місці, – додав Гайдук. – З тими, з ким треба, ще матиму окрему розмову. Вона не буде приємною, пане Борисюк. Але все одно матиме менше наслідків, ніж прогноую для вас особисто.

– Хіба я взяв Графа на роботу? – зі збентеженого, навіть трохи наляканого клерка пузатий молодик раптом перетворився на хитруна, який витримав удар і знайшов у собі кураж для контрнаступу. – Тут працювала інша, більш відповідальна людина. Чув краєм вуха: надійного чоловіка перевели, щоб прилаштувати блатного. І натякнули: Граф

недоторканий. Може творити, що завгодно.

Лора вже встигла змінити думку про Борисюка. Він не просто витримав погляд Гайдука, а зробив це, підвівшись, прийняв удар стоячи, зрівнявшись із грізним шефом. Кочубей не могла згадати багато таких прикладів. Вона теж випросталася. І тепер усі троє стояли, ніхто ні над ким не нависав.

– Хто натякнув? Кажіть, я швидко розберуся, – мовив Гайдук.

– Чутки на рівному місці не виростають, – відповідь прозвучала зухвало.

– Давайте без димової завіси, – включилася Кочубей. – Ви, Борисюче, – пана опустила навмисне, – маєте повне право не казати нам зараз, хто поширює таку брехню. Це я про блатних, якщо не зрозуміли. Але ваш обов'язок – повідомити, як відео з внутрішніх камер опинилося в мережі. Доступ до нього не просто обмежений – дуже обмежений. Поки ви шукаєте виправдальну версію, в яку ми маємо повірити, скажу ще ось що. Вчора я мала час і натхнення перевірити шлях того відео. Вперше зринуло воно не в соцмережах. – Говорячи, Лора ввімкнула інтернет на своєму смартфоні, швидко знайшла зроблену раніше закладку, розвернула дисплей до Борисюка. – Мережевий ресурс із розряду так званих помийниць. Їх ще називають зливними бачками. Читаю вголос заголовок: «Нові подробиці п'яного скандалу в банку «Омега»». Нічого вуха не ріже? – Борисюк мотнув головою, та впевненість поволі зникала. – Не назвали відділення, не згадали місто. То все потім, нижче, у тексті. Головне – згадка банку, в якому ви працюєте, в негативному ключі. Знаєте, хто фінансує цю помийницю, кому вона належить? – Борисюк знову заперечно гойднув головою. – Знаєте, не брешіть. Ви не могли продати відео, не знаючи, що за нього добре заплатять. Банк «Кредитний», його рупор. І – основний конкурент «Омеги». У «Кредитного» зараз є проблеми. Непоганий спосіб відволікти від себе увагу – створити проблему конкурентові. Всі подальші поширення ганьби, до якої прив'язали «Омегу», йдуть із подачі ресурсу, фінансованого «Кредитним». Усе, я втомилася.

Останню фразу Лора адресувала Гайдукові.

– Тобі платили мало? – шеф перейшов запанібрата, не говорив – спльовував. – Даю хороший шанс. Назви трьох кандидатів. Хто, по-твоему, злив внутрішню інформацію? Валяй, ми розслідуємо, розмова коротка.

Пузань зрозумів і прийняв поразку. Проте не скидався на того, хто готовий принижено падати в ноги й вимолювати пробачення. Це робило йому честь, Лора знову мусила визнати: Борисюк не такий простий, яким видається.

– Якщо у вас кадровий голод, я тут ні до чого, – відповів він рівним голосом. – Звільнюся хоч зараз. І що далі? Дасте команду закопати мене в лісі? Знайдіть злочин, який на мене можна повісити. Доведіть. Навіть нашим гнилим судам, панове, потрібні докази.

– Ну-ну, – Гайдук зиркнув на Лору, та гидливо стулила губи. – Ну-ну, – повторив. – Здається, «Кредитний» розщедрився. Тільки ти, Борисюче, усе ж не дуже мудрий. Хоча й не надто дурний. Знаєш, у чому помилка таких, як ти? Ви не вмієте себе продавати.

– Тобто?

– Зрада, старий, має свій фінансовий еквівалент. І ці срібляки повинні розв'язати твої проблеми з грішми якщо не на все життя, то років на десять уперед. Про парашут безпеки чув? То він над тобою не розкрився. Ти повинен був продати ходакам із «Кредитного» оте відео з камер за всі гроші світу. Ну нехай за половину. Скільки б не взяв – ти продешевив.

Лора клацнула пальцями, привертаючи до себе увагу.

– Нерухомість.

– Що? – не зрозумів Гайдук.

– Не знаю, як перевірити. Але якось, напевне, можна, – мовила вона. – «Кредитний» має будівельну компанію. Вкладається в комерційну нерухомість. Продає, але здебільшого здає в оренду під офіси чи торговельні центри. Та є в них і житло, новобудови. Ото мені щойно й стрільнуло, коли ви, – на людях вони з Гайдуком тримали субординацію, – сказали про вирішення проблем на все життя. Квартира. У новому будинку. Не дуже дорога, в Житомирі загалом дешевші помешкання.

Тепер в інтернет зайшов зі свого телефона Гайдук.

– Від тринадцяти тисяч доларів, у цьому районі. – Він показав результат Лорі. – Підозрюю, що ви маєте рацію, Ларисо Василівно. Не тринадцять, але двадцять штук «Кредитний» за злив заплатив. Тепер наш зрадник має житло, яке здаватиме. Майже за всі гроші світу. Ну, вгадали?

На Борисюкове обличчя лягла тінь.

– Не ваше діло, – огризнувся.

– Вгадали, – ствердно, впевнено, вже без крихти сумнівів кивнув шеф. – Усе ж таки, Ларисо Василівно, вам ціни нема. На відміну від... – палець тицьнув на пузання. – Цей собі ціну склав. Неодмінно перевіримо. Це забере трохи часу. Та він не міг поміняти відео на обіцянку. Отже, обгородка офіційно проведена вчора.

– Або позавчора під вечір. Або й справді вчора, у першій половині дня, – вираховувала Лора. – Вперше відео з'явилося на сторінці, яку я знайшла вчора о тринадцятій сорок. До

того часу всі права на квартиру мали б уже бути оформлені й занесені до відповідних реєстрів. Ми не зможемо забрати в нього власність. Не знаю, чи хтось зможе. Але далі займатися цією особою мені нудно.

Лора говорила так, ніби Бориса Борисюка не було в його власному кабінеті.

4

За годину Лору зустріла дружина Графа.

– Зоя.

Вітаючись, вона простягнула руку. Не легенько стиснула, як зазвичай прийнято між жінками, – потиск нагадував чоловічий. Тому Кочубей спершу звернула увагу на сильні руки. Потім – на погляд нової знайомої: відкритий і колючий водночас. Лора вже знала, що Зоя Граф лише на рік молодша від неї, нещодавно відзначила тридцять три. Та з вигляду була старшою років на п'ять, хоча – такий парадокс – це в ній і приваблювало.

Лора побачила перед собою типову ділову жінку, котра звикла домінувати й вирішувати все за всіх сама. Але разом із тим у Зої Граф відчувалися виразні жіночі нотки. Вона зовсім не відповідала образу такого собі «мужика в спідниці». Радше – приваблива жінка, яка змушена взяти на себе купу обов'язків, що досі вважаються в суспільстві здебільшого чоловічими.

Не кожна могла б керувати транспортною фірмою, нехай невеликою.

Не кожна могла б працювати в таксі.

На погоду Зоя не зважала. На ній було розстебнуте червоне коротке пальто, під колір «камаро», біля якого стояла. Поли відкривали світло-сині джинси, кофтину в тон штанам, замшеві чобітки з невисокими, але широкими халявами. На її тлі Лора, звична вдягатися хай стильно, але при тому не впадати в очі, відчула себе бідною родичкою. Відчуття посилила шапочка – адже коротко стрижена, ще й підфарбована Зоя залишалася простоволосою.

– Я думала, що ви з чоловіком живете разом, – сказала Кочубей.

Гайдук дав їй віжки управління, довіривши розмову, точніше – допит винуватця. Сам від Богунії взяв таксі й подався залагоджувати більш нагальні справи. Безпека «Омеги» раптом опинилася під загрозою, про що шеф навіть не здогадувався, бо не копав глибоко. Дбати про неї, вживати контрзаходів – його основний обов'язок. На цьому фоні ганебний вчинок охоронця-протеже зі зрозумілих причин перейшов до розряду другорядних.

– На щастя, Вадик має власний барліг. – Зоя, говорячи так, на щасливу аж ніяк не скидалася.

Вона чекала на іншому кінці Житомира, теж у спальному районі, але забудованому раніше. Зараз вони стояли в неохайному дворі біля єдиного парадного, яке було в панельці на дев'ять поверхів – стандартна блочна забудова сорокарічної давнини.

– Бабуля внучкові відписала.

– Його бабуся ніби жива.

– То по материній лінії. А спадок – від тієї, що по батьковій.

– Ясно. Ви сказали – на щастя...

– Бо можу від нього відпочити. Вадик ховається тут. Або – я зачиняю.

– Ховається?

– Наприклад, зараз заховався від ганьби. І це добре, бо очей сусідам не муляє. Та й різні журналісти-блогери не морочать голову.

Сокіл запаркувався трохи далі, за рогом будинку. Лора припустила, що розмова вийде довгою, тож дала напарникові карт-бланш у часі. Зазвичай у таких випадках Богдан зачинявся в салоні, вмикав тихенько будь-яку радіохвилю й дрімав під звуки.

– Ви ще сказали – зачиняєте...

– На ізоляцію. Тільки так можу впоратися.

– Із чим? – Лору дратувало, коли треба було витискати слова по краплі.

– Господи, – Зоя витягла з сумочки цигарки. – Ви не проти?

– Навіть якщо проти – ви ж усе одно закурите.

Зоя прикурила від дешевої запальнички, випустила дим убік.

– Хочу кинути. Навіть іноді вдається. Та хіба з усім цим... А! – Вона приречено махнула рукою.

– То з чим не впораєтеся? – нагадала Лора.

– Вадик – алкаш, – просто пояснила Зоя. – Зараз це не модно. Тим паче для чоловіків його віку.

– Йому, здається, двадцять шість...

– Двадцять сім. Уже.

– Що значить – не модно? Що ж тоді модно?

– Наркотики. – Зоя знову затягнулася. – Принаймні в їхньому віці. Добре, хоч у мене татко бухав.

– О, Господи! – вирвалося в Лори. – Даруйте, але чому – добре?

– Знаю, як дати цьому раду. Мама зачиняла батька у квартирі, коли йшла на роботу. Проблеми, звісно, – ми ж усі разом жили. З Графом легше. Сама його сюди заганяю. Він мене слухає, хоч і бурчить.

– Бо ви – старша?

– Не починайте. – Зоя глянула на кінчик цигарки, збила нігтиком попіл. – Вік не має значення. Вадим усіх слухає. А ще – час від часу тікає, як сам каже, до себе, на свою територію. Щось йому муляє. Точніше – муляло.

– Зараз не муляє?

– Дев'ять місяців я мала спокій, Ларисо Василівно...

– Лора, – м'яко поправила Кочубей.

– Дев'ять місяців, – повторила Зоя. – Знаєте, як ми познайомилися? Влаштувався водієм на мою фірму. За якийсь час на нього поскаржилися пасажери: п'яний на маршруті. Поговорила з хлопчиною перед тим, як вигнати, бо розмова в мене коротка. А потім, не повірите, так жаль його стало...

– Чому ж – повірю. Ваш чоловік – із тих, кому треба дружину й маму в одній особі.

– Не коментую. – Зоя докурила до фільтра, витягла з сумочки паперову серветку, акуратно загорнула бичок. – Скажу інше: у мене на маршруті, розуміється, він працювати вже не міг. І куди приткнути новоспеченого чоловіка, теж не дуже знала. Добре, що бабуся з мамою підключилися. Але весь той час, Лоро, всі дев'ять місяців, Вадик краплі до рота не брав. То все вона поробила. Не вірила до останнього, я ж доросла тьотя. Ще з хлопчиком

сперечалася.

– З яким хлопчиком?

– А... Ну, я Вадима так іноді називаю, коли хочу заспокоїти. Чи, навпаки, насварити. Під гарячу руку, коротше кажучи. Тільки тепер визнаю помилку. Не бачу іншого пояснення. Поробила вона нам.

– Чекайте, – Лора клацнула пальцями. – Вона – це...

– Свекруха.

– Вадимова мама? – Лорині брови стрибнули вгору.

– Моя свекруха. Колишня. Чорний рот у неї та лихе око. І взагалі, зечка вона. Щойно з колонії вийшла. Звільнилася... На наші голови.

5

Перш ніж зайти нарешті в парадне, Зоя набрала чоловіків номер.

– Абонент не може прийняти дзвінок, – сказала, здивовано глянувши на пласку прямокутну слухавку, навіть розвернувши її до Лори.

– Щось не так?

– Дзвонила Вадикові, коли їхала сюди. З машини, дорогою. Попередити – прийду не сама.

– Це важливо?

– Не-а. – Зоя мотнула стриженою головою. – Просто вирішила сказати. Могла б не говорити. Адже ключик є.

Вільною рукою вона витягла з кишені пальта круглий брелок з емблемою «камаро». На мідному кільці забряжчали чотири ключі різної форми. Легенько підкинувши зв'язку на долоні, Зоя начепила кільце на вказівний палець.

– То ходімо. – Лорі не терпілося поставити винуватцю кілька важливих для справи питань.

– Хлопчик відповів хвилин п'ятнадцять тому, – Зоя мовби не почула, закусила нижню губу. – Не може прийняти дзвінок... Якого ж ти милого... А! – Зоя знову брязнула ключами. – Гайда, Ларисо... Вибачте, Лоро.

Важкі, незграбні, як сам будинок, проте міцні парадні двері обладнали домофоном. Зоя набрала потрібні цифри. Послухала сигнал, на який ніхто не відповів. Знову прикусила губу, приклала до потрібного місця сірий млинець магнітного ключика. Лора встигла глянути через плече супутниці й вирахувала за номером квартири – третій поверх. Помилилася: натиснувши напівпропалену, колись червону кнопку й викликавши кабінку обмальованого всередині ліфта, Зоя повезла їх обох на четвертий.

Потрібні двері були оббиті старим коричневим дерматином. Дзвінок так само давно не міняли. Зоя натиснула на нього так сильно, немов хотіла проштрикнути. Зсередини долинуло чи то булькання, чи то квакання – хай там як, звук не тішив вухо. Дослухавшись, навіть притуливши вухо до дверей, Зоя спересердя копнула їх носакон. Потім – грюкнула кулаком раз, удруге, втретє.

Аж тоді відчинила сама.

Переступивши за нею поріг і пройшовши через маленький передпокій до єдиної в помешканні кімнати, Лора зрозуміла: тут не живуть. Але іноді ночують: старий картатий плед валявся на потертому розкладеному «книжкою» дивані, в головах – забрана в несвіжому наволочку подушка. Крім спального місця, побачила в кімнаті облуплений письмовий стіл без шухляд, на якому сиротливо стояло горня з написом «Клава». У кутку – зелене продавлене крісло з обтертою оббивкою. У протилежному – стара, як усе тут, прямокутна шафа для одягу.

– Нема на що тут роздивлятися. – Зої так само тут не подобалося. – Рук сюди треба, грошей і голови.

Пройшовши за нею в невеличку кухню, зазирнувши по ходу в крихітний сумісний санвузол – на унітазі залишили піднятою кришку, – Лора побачила такий само мінімалізм, що межував зі злиднями. Білий стіл, два клишоногі табурети, холодильник «Дніпро», давно не миту газову плиту на дві конфорки, шафу на стіні. Зазирнувши в холодильник, Зоя кивнула всередину:

– Сосиски не доїв. Більше нічим не запасся.

Тут не скоєно жодного злочину. Проте Лору вже вів інстинкт – вона ступила до білого пластмасового відра зі сміттям, двома пальцями підняла кришку.

– Їв яйця. Шість штук, зовсім недавно. Варив одноразовий супчик із пакетика. Пив кефір. Отже, – поклала кришку назад, – ваш чоловік був тут зовсім недавно. Припускаю – зранку.

– Я говорила з ним не так давно, – нагадала Зоя.

– І впевнені, що Вадим відповів вам із квартири?

– Логічно. – Вочевидь, кусати губи було її поганою звичкою, коли нервувала. – Де ж його чорти носять...

– Хто така Клава?

– Клава?

– Чашка, в кімнаті, на столі.

– А-а-а, – протягнула Зоя. – Бабусю його так звали. – І раптом тупнула ногою, гаркнула не знати до кого: – Ну де ж тебе носить, зараза?!

Від несподіванки Лора сахнулася. Помітивши це, Зоя на мить заплющила очі. Розплющила на сильному видиху, вибачилася:

– Не зважайте. Вадик міг не витримати. Зірватися після мого дзвінка, втекти, зникнути з радарів. Зараз десь заховався і п'є. Ось чого я боюся. А все Віра, вона довела!

– Віра? – і відразу зрозуміла. – Свекруха ваша?

– Вона. Домонтович Віра Леонідівна. Падлюка, яких пошукати. І, бачте, відьма. У прямому сенсі. Поробила хлопчиків, наврочила. Він же після того всього мов із ланцюга зірвався, правда.

– Чекайте. – Лора спробувала зібрати все до купи. – Після чого? Думаю, вам треба все мені розказати. Має ж бути якась причина.

– Поки Віра сиділа, її синок помер, – зітхнула Зоя.

– Тобто ваш чоловік? Перший?

– Попередній.

– Але не перший?

– Та яка різниця! – Зоя витягла нову цигарку, стала біля кухонного вікна, ширше прочинила кватирку, закурила, вже не питаючи дозволу. – Його... Ну... Антончика, так мама кликала своє чадо, збила машина. Нещасний випадок, переходив дорогу пізно, п'яний і не там, де треба.

– Знову п'яний? Карма у вас така, бачу.

– Значить, карма, – усмішка вийшла невеселою. – Фокус у тому, що ми всі були на суді, коли зачитували вирок. І там Віра... Леонідівна крикнула на всю залу: «Бережіть мені сина!»

– А ви не вберегли, – нарешті Кочубей почала розуміти.

– Олії підлило у вогонь те, що Віру не відпустили поховати сина. Просиділа тоді менше половини терміну. Вже потім, коли вийшла, дізналась – я одружилася знову. Назвала мене вбивцею Антончика. Під роздачу й Вадик потрапив. Глянула вона так на нас обох, баньки свої викотила, шипить: не буде вам нікому щастя, будьте ви прокляті.

– Давно це було?

– Місяць тому, десь так.

– Отже, прокляття подіяло не відразу – якщо це справді прокляття.

– Цікаво, а ви що думаєте. – Зоя збила попіл на давно не митий лінолеум. – Узагалі, про всю історію.

– Вадим Граф – людина вразлива. Ви – не дуже, чи я помиляюся?

– Хотіла бути товстошкірою, як бегемотиха. Бачте, погано вдається. Мій хлопчик не відразу нервувати почав. Я не лікарка, слабо знаюся на різних там темах зі психіки... Коротше, нав'язлива ідея, так це називається. Вадика не відпускало. Чорнорота Віра в голові йому засіла. Казав – снитися йому почала, перед очима з'являтися. Напевне, є тому діагноз. Не знаю, не знаю, що робити з ним.

Лора терпляче дочекалася, поки Зоя докурить. Недопалок та машинально поклатла на облуплене підвіконня.

– А ви йому що сказали? Чоловікові вашому? Чи хлопчикові, як називаєте його.

– Коли?

– Сьогодні. Коли дзвонили. Припустімо, Вадим був тут. Чому чкурнув і вимкнув телефон? Либонь, розмова стосувалася мене.

– Ви тут до чого?

– Ні до чого, – погодилася Кочубей. – Або – не знаю. Тільки ж дивіться: спершу з вами зв'язалась я. Ваш номер Вадим вказав у своїй анкеті. Правила нашої служби цього

вимагають – залишати контакт когось із членів родини. Отже, я дзвоню вам. Просто хочу поговорити з Графом у присутності близької людини. Ви мені кажете: Вадима немає вдома, зараз ночує окремо. Причини неважливі, то вже ваше діло. Ну, а потім ви дзвоните йому. Після розмови ми обидві його шукаємо. Мій висновок: ви налякали чоловіка мною, – сказала і тут-таки виправилася: – Могли налякати.

– Та Господи! – Зоя сплеснула руками. – Лише попередила: приїхали з Києва, з головного офісу, розмова до тебе е! Навіть не уточнила, хто саме приїхав!

– Вадим Граф створив проблему особисто шефові. Начальникові всієї служби безпеки банку, – тон Лори став жорсткішим. – Він чудово розуміє, що накоїв. І дуже важливо – Вадима Графа на службу влаштували, як кажуть, по блату. Він же підвів не когось там, а поважну особу. Із, повірте мені, великими можливостями. Як думаєте, дуже хочеться вашому чоловікові, тим паче – й без того наляканому, зустрічатися з людиною від Данила Гайдуса? Або взагалі – з ним самим, бо ви ж не уточнили, хто саме шукає з ним зустрічі.

– Не думала про це, – визнала Зоя. – Знаєте, ви все розклали по поличках. Що робимо?

– Не маю жодних повноважень, та й ресурсів починати розшук вашого хлопчика. У вас, Зое, це краще вийде.

– Графиня, – мовила вона раптом. – Мене називають так друзі.

– Пропонуєте дружбу?

– Ми навряд чи вороги, – тепер усмішка вийшла світлішою. – Зрештою, Графинею мене після одруження називає чимало знайомих. Не маю нічого проти. Я ж і є Графиня, дружина Графа.

– Поміняли прізвище?

– Так, була Домонтович. Свекруху... колишню свекруху це також розлютило. Додала статей до скоеного злочину.

– Мені б побалакати з нею.

Лора сама не знала, чому в неї це вирвалося.

– Не раджу. Прикра особа. Глядіть, ще вам наврочить. Чи прокляне.

– Я хрестик ношу. – Лора торкнулася потрібного місця над грудями.

– Не допоможе.

– І все одно. З неї ж усе почалося, з Віри Леонідівни.

– Ваш клопіт, – Зоя стенула плечима. – Гаразд, скину вам її номер.

6

Незатишно.

Той рідкісний випадок, коли від погляду візаві Лора відчувала фізичний дискомфорт. Роки служби в розшуку привчили дивитися на співрозмовників прямо, нехай вони відвертають очі. Часом така дуель нагадувала їй любову атаку. Автівок, літаків – не має значення. Схожість ситуації – в тому, хто перший втратить рівновагу, в кого раніше здадуть нерви, хто раніше відверне. Хіба що у випадках, коли на куражі обидва пілоти чи водії, все завершується зіткненням, вибухом, вогнем і смертями обох чи бодай одного. Проте інший, якщо виживе, то скалічений, і життя вже не буде таким, як раніше.

Дуель поглядів натомість фізичної шкоди не завдає. Тут радше моральна перемога й перевага на боці того, хто очей не відвів, проти визнання такої перемоги в того, хто здався. Вміння грати в гляділки й вигравати – одна з чеснот оперативника, слідчого, загалом – будь-кого, хто має намір домінувати в словесній дуелі. Щойно особа, яку опитувала Лора, починала дивитися куди завгодно, аби не на неї, Кочубей подумки святкувала першу маленьку перемогу.

Але не тепер.

Жінка, яка стояла у дверях і не пускала непрохану гостю за поріг, своїм поглядом завдавала відчутного фізичного болю. Лора враз опинилася на місці тих, кого сама змушувала ховати очі. Здавалося, ще трохи – й Віра Домонтович або пропадить у ній дірку, або, як у фільмах про нечисту силу, самим поглядом зіштовхне вниз. Лора незграбно покотиться з третього поверху, стукаючись об брудні бетонні сходинок, набиваючи синці, гулі, ламаючи ребра.

Мудріше здатися.

Лора підвела очі над Віриною головою.

Дивно – вмиль полегшало.

– Чого від мене треба київській поліції.

Домонтович не питала. Ще не почавши з нею бодай якогось повноцінного спілкування,

Лора не так зрозуміла, як передбачила: знаків питання ця жінка по змозі уникає. Запитання викриває незнання або сумніви. Навпроти Кочубей стояла людина, яка має і знає лише відповіді. Або вимагає пояснень, наперед не приймаючи їх.

Новій знайомій краще підійшло б ім'я не Віра, а Влада.

Лора бачила перед собою втілення абсолютної влади. Жінка, з якою вона вирішила переговорити, звикла вирішувати все сама, керувати, не любить заперечень. Незгодних закатає в асфальт – і вважатиме, що так і слід.

А ще Віра Домонтович нагадувала вбивцю, який вважає себе справедливим суддею. Точніше, людину, котра готова позбавити життя іншу людину – й знайшла для себе виправдання. Зовсім не в'яжеться з інформацією, яку Кочубей встигла роздобути про неї.

...Лора подзвонила й попросила Віру про зустріч по обіді.

Раніше не виходило, була не готовою. Попрощавшись із Зоею Граф – Графинею, вона розбуркала Сокола й, не знаючи точно, куди їхати, просто спрямувала напарника кудись ближче до центральної частини міста. Відчувши, що зголодніла, послала в інтернет запит «кафе житомир центр», подивилася зірочки – оцінки й коментарі, вибрала, назвала адресу.

Сирників, побачених у меню, вже не було. Виявляється, вони пропонувалися на сніданок до одинадцятої ранку, і тепер смажити їх виявилось проблемою для кухні. Лора вирішила не псувати нерви, замовила млинці з сиром – цю страву чомусь підтвердили, трав'яний чай і еспресо відразу. Сокіл спершу не хотів нічого, проте вгледів піцу, передумав, тицьнув у назву страви пальцем. Знаючи Богдана як облупленого, Лора попросила для нього ще колу, той задоволено показав великий палець.

Чекаючи, Кочубей набрала Гайдука. Перший дзвінок шеф скинув відразу. Наступний – після третього сигналу. Лора не здавалася, і з третьої спроби нарешті почула стримано-роздратоване:

– Термінове щось?

– На вчора. – Вона зробила маленький ковток, кава не смакувала, стандартна, ще й не дуже гаряча. – Домонтович Віра Леонідівна. Та сама жінка, яка довела твого протеже до гріха.

– Лоро, в мене зараз...

– Наврочила, коротше кажучи.

– ...дуже серйозна...

– Відьма. Та сама.

– ...нарада. А ти зі своїми відьмами. – Гайдукові дедалі важче було стримувати себе.

– Відьма сиділа за вбивство.

На тому боці запала тиша. Скориставшись паузою, Лора допила каву. Той випадок, коли кола, щойно принесена Соколові, напевне, була кращою на смак.

– Нашої проблеми це якось стосується? – почувла нарешті.

– Не знаю. Поки що не знаю. Нова інформація. До нашої проблеми прямо або непрямо тулять особу з кримінальним минулим. Убивцю.

Останнє слово почувла офіціантка. Повненька кирпата чорнявка, оживий малюнок сільської дівчини з типової книжки народних казок. Тільки замість вишитої сорочки й прямої темної спідниці – фірмовий фартух на джинси й дешевий светрик. Кліпнувши збентежено, вона поставила перед Лорою замовлені млинці, витягнувши вперед руку так далеко, як могла, й швиденько здиміла.

– Тепер розжуй, – почувла в слухавці. – Тулять убивцю, аби наша проблема стала гострішою? Ти ж чудово розумієш: просто так, із доброго дива, вбивці в жодних ситуаціях не зринають. Як це вплине на нашу справу?

– Розберуся – доповім. – Лора розмазала виделкою сметану по хребту млинця. – Поки що треба прокачати ту мадам. Домонтович Віра Леонідівна, вбивство, термін – чотири роки. Тут або ненавмисне, або щось серйозніше.

– Чотири роки за навмисне?

– Ось і я кажу. – Кочубей відділила краєм виделки від млинця шматочок. – Жінка могла отримати по саму зав'язку. Потім вийти, амністія чи ще щось таке. Я продаю за те, за що купила: громадянка сіла за вбивство, відбула четвірку від дзвінка до дзвінка.

– Прийнято. Ти там поїла?

– І в шапці, – гмикнула Лора. – Дякую, ти такий турботливий, просто рідна мама.

Млинці тут нічим не відрізнялися в кращий чи гірший бік від налисників, які доводилося

куштувати в інших місцях. Доївши, Лора взялася до чаю. Очікування ненавиділа, і ненависть підсилювало розуміння, що на чекання чимало людей витрачає більшість корисного часу, який можна наповнити цікавішим життям. Тим часом Сокіл умовив піцу, на питання: «Ну, як?» – спершу знизав плечима, потім кивнув, упорався з колою й завмер на стільці, чекаючи розпоряджень.

Лора ж не знала, де себе подіти. Стирчати тут, де вони були єдиними відвідувачами? Повертатися в машину й сидіти там? Кататися, роздивляючись місто? Чи – усміхнулася несподіваній ідеї – взяти й сходити в місцевий музей? Міркуючи так, раптом стрепенулася: нічого не заважає підійти до проблеми з іншого, доступного для неї боку. Відсунувши широку білу чашку, зайшла в мережу, забила в пошуковик потрібні дані й отримала кілька посилань на новини кримінальної хроніки п'ятирічної давнини.

Так, Віра Домонтович убила людину.

Але подія – нічого особливого навіть у місцевому масштабі...

– Не почула: чого від мене треба київській поліції.

– Поняття не маю.

– Голову дурите, – відрізала Віра роздратовано. – Дзвонив мій адвокат. Сказав: йому телефонували з Києва, аж із міністерства. Не просили, наполегливо рекомендували відповісти на ряд питань. Потім ви озиваєтеся. Посилаєтесь на міністерство, звідки мене вже поставили до відома через адвоката.

У неї був густий грубий голос. Перше враження, коли відповіли, – замість Віри її телефон узяв чоловік. А ще співрозмовниця гаркавила. Не так, коли «р» звучить як тверде й дзвінке водночас «г». А той ефект, коли язик немов чіпляється об проблемну літеру, і кожен раз звучить м'яким дзвіночком.

– Складний бюрократичний ланцюжок, визнаю. Тільки ж інакше ви б мене вигнали, Віро Леонідівно.

– Нічого не заважає прогнати вас просто зараз. Якщо до мене є питання – викликайте повісткою. Говоритиму лише в присутності адвоката.

– Питання є. Але дещо, гм, специфічні. Вони не дають підстав запрошувати вас на розмову до слідчого. Наша зустріч – моя ініціатива. Вона не офіційна.

– Дуже добре. Неофіційною зустріччю вчорашньої зечки з київською поліцейською

опікується аж ціле МВС.

– Я не служу в поліції. Вже майже чотири роки. Ви сіли, коли я звільнилася.

– До побачення.

Віра штовхнула двері, зачиняючи.

Лора помітила: жінка пустила в хід ліву руку.

Знаючи, що робить, гостя поставила ногу через поріг.

Домонтович роздратовано вдарила по дверях зі свого боку – знову лівою. Орудувати нею виходило краще, отже, – шульга, такі прикмети Лора ловила машинально. Рухала підсвідомість, звичка виробилася ще до служби.

Хазяйка хотіла прищемити зухвалицю й досягла мети: завдала болю.

Кочубей зойкнула, проте ногу не забрала.

Віра натиснула дужче.

Набігли зрадницькі сльози – але тепер гостя не відводила очей.

– Роздушу – і нічого мені не буде, – попередила Віра.

– Нам треба поговорити, – вичавила Лора. – Навіть якщо доведеться потім стрибати на одній, все одно не піду.

– Це вторгнення. Порушення особистого простору. У вас проблеми.

– У вас – так само, Віро Леонідівно. Через вас Вадим Граф пускається берега й тихенько божеволіє. Зоя Граф обіцяє знайти на вас відповідну статтю, потягнути до суду. І щось мені підказує: Графиня так і зробить.

Тиск послабився.

– Вас Графиня прислала?

– Мене ніхто не прислав. – Лора трохи відсунула ногу, притулилася плечем до одвірка. – Вірчими грамотами, вважайте, обмінялися. І бачу: пішла до вас довгим, але єдино правильним шляхом. Без втручання з МВС ви б мене й на поріг не пустили.

– Я вас і так не пускаю.

– Але бодай відчинити мені погодилися. Прогрес.

Віра мовчки відступила назад, запросила кивком.

Маленька перемога.

7

Теж одна кімната.

Будинок не такий похмурий, як сіра «панелька», де час від часу знаходила притулок самотність Вадима Графа. Теж типова забудова тридцятирічної давнини, проте Лора знала про одну відмінність. Квартири в таких будинках за стандартами часів, коли їх зводили, мали статус «блатних».

Визначало його так зване покращене планування.

На практиці це означало розділені ванну й клозет у однокімнатці. Також – ширшу, ніж п'ять із половиною метрів, кухню. Просторий передпокій, з якого не відразу заходиш до жилої кімнати, тут при бажанні можна втулити невеличкий диванчик. А сама кімната, теж за бажанням господарів і з докладанням певних зусиль, могла розділитися на дві меншенькі, до десяти-дванадцяти квадратів. Тісні пенали, проте – окремі спальні місця, що важливіше.

Але нинішня мешканка нічого тут міняти не планувала.

Схоже, Вірі Домонтович життєвого простору цілком вистачало.

– Невістка купила вам квартиру? – Лора знала, просто треба було почати з чогось розмову.

– У мене немає невістки. Бо немає сина.

– Колишня невістка.

– Сука вона. Остання.

У листопаді по третій вже поволі сутеніло. Віра ввімкнула світло, і тепер Кочубей могла краще розгледіти жінку з сильними очима. На свій вік, п'ятдесят чотири, Віра Домонтович не скидалася, і тут пояснення дуже просте: чотири роки за ґратами та в колонії нікого не молодять. А втім, назвати її старою бабою – теж помилка.

Таке визначення миттю малює таку собі пенсіонерку в дешевому пальті й позбавленому смаку та фасону береті, яка проводить дні серед таких, як сама, в чергах на пошті, у напівтемних коридорах державної районної поліклініки, в недружніх ЖЕКах чи собезах. Ще їх можна побачити на стихійних вуличних базарах: продають консервацію власного виробництва, але не так для заробітку, як задля змоги потеревенити з такими само базарувальницями.

Віра Домонтович була б чужою серед них. Найімовірніше, нова Лорина знайома не знайшла б із такими спільної мови. Надто явно тримала марку, й перша асоціація – шляхтянка з блакитною кров'ю в жилах, яку більшовики позбавили всього, крім роду й породи. Така швидше помре в злиднях, аніж піде розпродавати рештки колишніх розкошів. Однак не дасть собі померти, до останнього намагатиметься повернути втрачене, поновити вплив, статус і насильно забране добре ім'я.

– Обзивати Зою останніми словами – ваше право, – визнала Лора. – У вас є причини ненавидіти одна одну. А все-таки цю квартиру вона купила вам за власні гроші.

– У неї не було й не могло бути власних коштів, – відрізала Віра. – Коли вже зайшли, сідайте.

Придушена нога нила, але вже менше.

– Дякую.

Лора підсунула стілець. Віра вместилася на краєчку відносно нового шкіряного дивана.

– Чаю не пропоную. Я не дуже привітна господиня. А ви не моя бажана гостя.

– Принаймні ви чесна.

– А є смисл брехати? Для чого? – Вона поправила сивувате пасмо й тут-таки повернулася до теми. – Ця аферистка уловила переписати все на Антончика...

– Свого чоловіка? – Відповідь Лора теж знала, хотіла уточнити для себе й заразом глибше втягнути неприязну жінку в розмову.

– Мого сина, – мовила Віра. – Визнаю, момент підгадала вдалий. Я не мала змоги, та й бажання теж, заперечити їй. Конфіскації майна стаття не передбачала. Проте й керувати родинною справою з колонії, погодьтесь, я не могла. Антончик теж. Тільки ж на невістку бізнес та майно не оформиш, коли є син, рідний і єдиний. А згодом Графиня, суча дочка, позбулася Антона й могла розпоряджатися всім, не озираючись ні на кого.

– Зараз ви натякнули, що Зоя Граф убила вашого сина, щоб привласнити бізнес і нерухомість Домонтовичів. Чи я щось не так зрозуміла?

– Не так. Не натякаю – кажу, як є. Графиня вбила мого єдиного сина.

Вірин погляд знову пропікав.

– Вашого сина збила машина.

– Ви й це встигли десь почути.

– Кажу ж: раніше служила в карному розшуку. Збирати інформацію – не так досвід, як звичка. Про вас і вашу справу, до речі, знаю більше. Ви збили людину на трасі вночі. До вашої честі, не тікали, не ховалися, навіть намагалися врятувати жертві життя. Не вийшло, і ви визнали провину. Компенсували завдану шкоду родичам, хоча ніколи не зрозумію, як гроші можуть замінити людське життя. Оживе мертвий після того, чи що... – усе ж Лора не витримала, відвела очі, далі говорила до вікна, за яким уже впевнено сутеніло. – Термін покарання відбули повністю, в Качанівській жіночій колонії[8 - Виправна колонія № 54, розташована в Харкові. Профільована для утримання жінок, засуджених уперше. Також має сектор, де тримають засуджених до довічного ув'язнення.]. – Вона помовчала, додала, голос ураз зазвучав глухо: – Втратили все.

– Син був для мене всім. Не гроші.

– Але його загибель – нещасний випадок. Хіба... Ніби є якась причина обережно говорити про Божу кару. Бумеранг, щось таке. Ви збили молоду жінку, вона була чиєюсь донькою й матір'ю. За кілька років така сама смерть наздогнала вашого сина. Не захочеш – повіриш у темні сили. Тільки ж, Віро Леонідівно, ваша колишня невістка не вбивала Антона.

– Ви прийшли захищати її?

– Ні. Повірте, я шукала й знаходила вбивць. Серед них було кілька психопатів, огидних та нещасних водночас. Знаю, що таке навмисне вбивство. Ніколи не захищатиму того, хто забирає людські життя свідомо. Разом із тим вірю: слідство у справі вашого сина розібралося. Якби були найменші підозри, Зою б узяли в розробку. Вивели б на чисту воду, засудили б.

Чи Лорі здалося, чи сила Віриного погляду враз послабшала.

Наважившись знову глянути на неї, побачила не хижачку, що огризається на порушників спокою її житла й потомства. Тепер навпроти сиділа небезпечна отруйна змія, котра не поспішає атакувати – лише сичить, показуючи тонкий роздвоєний язик. Таким чином підкреслюючи небезпеку.

– Досі не можу второпати, навіщо я вам потрібна.

– Наприклад, хочу знати, що сталося між вами чотири роки тому. Віро Леонідівно, я сама була невісткою...

– Були? – Її брови скочили догори.

– Для чоловікової матері нею залишаюся. Він загинув, на Донбасі. – Лора не розуміла, навіщо почала говорити про себе, тим паче з цією непривітною особою, тому швидко зажувала тему. – Словом, я досі підтримую з нею стосунки. Проте ми й до того не часто бачилися. Мама... його мама жила... живе в селі на Чернігівщині. Ми нечасто її навідували разом. Я не можу довго бути в селі, там щось на мене тисне, така моя природа. – Тема вперто тримала, тож краще не опиратися, довести до кінця. – Вона теж нечасто гостювала в нас, у Києві.

– Мені нецікаво, – нагадала Віра. – До чого ви завели оце? На жалість тиснете?

Кочубей поволі почала закипати. Вона й слідчою не дозволяла розмовляти так із собою довго нікому. Особливо незнайомим людям, підозрюваним і навіть свідкам. Але посада дозволяла підносити голос, міняти тон, домагатися свого й переважувати. Тепер, коли стала приватною особою, погони й посада не захищали. Саме беззахисність змусила Лору стати в розмовах більш гнучкою, частіше схилитися до компромісів, домовлятися. Проте це зовсім не означало, що вона довго дозволить хамити собі.

Хоч мусила визнати: пані Домонтович по життю звикла домінувати, тиснути, ламати через коліно, в такий спосіб домагаючись свого.

– Здається, я починаю розуміти Вадима Графа, – мовила Лора сухо, повільно роблячи наступ. – Ні на чий жалість я не тисну. Жаліти мене, шановна, не треба, обійдуся. Лише посилялася на власний досвід стосунків невістки зі свекрухою. Здебільшого вони не миряться, знаю чимало таких випадків. І ваші стосунки із Зоею – яскравий приклад. Але що вам зробив її теперішній чоловік? Заступив місце вашого сина? Хіба колишня невістка підписала кров'ю обітницю більше не виходити заміж? Чи шукаєте винних у тому, що вас не пустили поховати єдиного сина? То мститься керівництву Качанівської колонії, там у начальників свої таргани. – Вона з кожною фразою говорила впевненіше, тепер немов забивала слова молотком. – Ви, громадяно Домонтович, безпідставно залякали не знайому вам раніше людину. Нехай для війни чи миру з колишньою, так-так, колишньою невісткою ви придумали собі якісь формальні підстави. Та через вас у Вадима Графа – нервовий зрив. А це, своєю чергою, зіпсувало не лише його кар'єру. Нехай охоронець у маленькому відділенні банку – таке собі досягнення в житті й межа бажань молодого чоловіка. Проте через вас проблеми тепер має купа, повірте мені, далеких від ваших родинних таємниць і цілком пристойних людей. – Вона дійшла до піку, притримала віжки,

знизила градус кипіння. – Ось чому мені захотілося почути від вас, із чого все почалося. Можливо... Ще раз – можливо, не точно, мені вдасться, знаючи природу конфлікту, вивести Графа з-під удару. Чи бодай суттєво послабити його.

Віра плеснула долонями по колінах, важко й повільно підвелася. Щоб не дозволяти цій жінці дивитися на себе згори, звелася на ноги й Лора.

– Вас Графиня прислала.

– Ні. Зоя лише дала мені ваш телефон. Усе інше – моя ініціатива.

– Геть.

Це прозвучало так спокійно й буденно, що Кочубей не відразу зрозуміла – її женуть.

– Себто? – перепитала здивовано.

Те, що почула наступної миті, не чула від співрозмовників давно. Відтоді, як спілкувалася зі службовою потреби з рецидивістами, котрі хавали зону й підкреслювали презирство до іншого світу вербально. Кочубей давно не червоніла від такого. Мат її не бентежив, і за бажання вона теж могла вкрутити в мову пару міцних соковитих словечок. Але зараз Віра розрахувала все правильно, ідеально: після такого жодна людина, яка поважає себе, продовжувати розмову не захоче.

– Ясно. – Лора вдягнула плетену шапочку. – До побачення. Випустіть мене звідси, дихати нема чим.

До дверей Віра провела її мовчки. Було відчуття – під конвоем. Відчинила замок лівою рукою, широко розчахнула двері. Або Лорі здалося, або вона справді захотіла виштовхати гостю копняком, та передумала останньої миті.

І все ж перед тим, як хряснути дверима, вигукнула коротко й люто, куди саме Лорі треба йти.

8

– Чому я повинна тут лишитися?

– Не ти. Ви. Вдвох із Соколом.

– Йому все одно. Тільки за щастя. Я це знаю, а віднедавна – й ти. – Кочубей натякнула на чернігівську пригоду, коли Богдан напився на radoщах, що жінка не контролює, й закримів

у тюремну камеру за дурною підозрою в навмисному вбивстві. – Мені поясни, яка така гостра потреба. Я не проти відряджень, ти знаєш. Не люблю гри в темну.

Гайдука довелося чекати аж до шостої вечора. У міжчасі Лора вирішила пообідати, бо зайняти себе нічим не могла. Сокіл повіз у те саме кафе, і вона не мала сил та бажання опиратися. Хай краще знайоме місце, ніж розчарування в незнайомому.

Обіцяний у меню бульйон з індички на смак виявився бульйоном із курки. Оливкової олії, зазначеної там-таки, взагалі не було, ще й у грецький салат замість фети чи бринзи поклали нарізаний нерівними кубиками звичайний жовтий сир. Подвійна кава не врятувала репутацію кавоварки. Та в цілому страви виявилися істивними, а Сокіл узагалі пішов перевіреним шляхом: замовив таку саму піцу й запив колою. Відтак подався в машину розв'язувати кросворд, бо, схоже, встиг виспатися. Лора ж змушена була сидіти в залі, пити чай і чекати, поки шеф зволить нарешті згадати про них.

Та приїзд Гайдука не втішив: Лора мусила лишитися в Житомирі ще на день.

– Тут нормально? – Він покрутив головою, критично роздивляючись інтер'єр. – Може, інше місце пошукаємо?

– Не дури голову. І не зістрибуй з теми. Тут нормально, хоча нормально в кожного своє.

– Терплю я твое хамство, Ларисо Василівно, й сам собі дивуюся.

– Ти, Даниле Семеновичу, ще справжнього хамства не чув. Можу підкинути. Познайомишся з громадянкою Домонтович. Стільки нового про себе дізнаєшся за короткий час...

– Лоро, – тон шефа звучав миролюбно. – Можу лише подякувати тобі за вроджену делікатність. Дуже вдячний за те, що з начальством не гарикаєшся при всіх. Інакше моя репутація суворого й справедливого керівника пішла б прахом. І все-таки лишитися до завтра – не прохання.

– Наказ?

– Скажімо так: рекомендація. То ідемо чи тут сидимо?

– Дивлячись, чого ти хочеш. Поісти – ось меню. Поговорити – народу тут, як бачиш, небагато.

Підійшла вже знайома кирпата офіціантка.

– Два бутерброди з ікрою і сто грамів віскі. – Гайдук не дивився в меню.

– Нема, – дівчина сказала з відчутним смутком.

– Нічого нема? – здивувався шеф.

– Віскі нема. Коньяк може бути. А бутерброди – з рибкою, сьомга. Піде?

– Несіть, – змирився Гайдук і, коли дівчина залишила їх, нахилився до Лори через стіл. – У банку тут є квартира, службова. Для подібних випадків. Щоб не шукати щоразу готелі. Ти ж не любиш готелів, апартamenti – ласкаво просимо.

– Ти досі нічого не пояснив. Але коньячок... Нерви, шефе, нерви. Давно не бачила тебе таким. Алкоголь, два бутерброди...

Ніби почувши її, повернулася офіціантка з круглою бляшаною тацею. Поставила перед Гайдуком круглу склянку з товстого скла, наповнену коричневою рідиною, поруч – тарілочку з двома шматочками булки. На тонкому шарі масла виклали прямокутні смужки червоної риби. Шматок явно був цілий, його розрізали навпіл. Кожен бутерброд прикрасили листочком петрушки.

– Зараз.

Гайдук не надпив – вихилив уміст склянки одним махом. Виделкою зняв рибу з хліба, поклав до рота, старанно прожував. Нарешті відкинувся на спинку стільця, поклав ногу на ногу.

– Я відвикнув від такого маразму, чесно кажучи. Тільки в цій історії у нашого з тобою керівництва, як модно говорити зараз, кукуха поїхала. – Він крутнув пальцем біля скроні. – Що ти там говорила: Графові пороблено?

– Кинула лихим оком колишня свекруха його нинішньої дружини.

– Заплутано все.

– Віра Леонідівна може. Відьма. Ніколи не думала, що назву так жінку. Та в ній справді щось таке проглядається. А всякому, хто не вірить у пристріти, раджу познайомитися з нею особисто. Щонайменше заікою зробить. Бр-р-р! – Лора повела плечима.

– Коли так, ота відьма всім нам поробила. Гм, теж не думав ніколи, що всерйоз припущу таку дурню. Можна вас! – Шеф підніс руку.

Кирпата швиденько підійшла. Гайдук постукав по краю склянки, дівчина все зрозуміла, забрала посуд. Провівши її здивованим поглядом, Данило відмахнувся.

– Значить, так треба. – У його очах Лора помітила шалені іскорки, алкоголь діяв. – Не знаю, як приступитися. В таких випадках краще спочатку, яким би ідіотським та нелогічним він не був.

– Уже інтрига.

– Ну їх у баню, такі інтриги. Радше – загострення осінні. У начальства.

– Осінь – вона така. Особливо листопад.

Наспів новий коньяк. Цього разу Гайдук ледь умочив губи.

– Коротше, керівництво «Омеги» порадилося, знайшло змову і зраду. Тим паче, як ти доповіла...

– Сказала. Я не доповідаю.

– Хоч ти не чіпляйся до слів! – У голосі шефа чулася образа. – Нехай сказала, задоволена? Значить, ти сказала, що Вадим Граф, через якого все почалося, зник безвісти.

– Просто – зник. Утік. Заліг на дно. Куди – не знаю. Може, Графиня заховала, а мені влаштувала виставу.

– Графиня? А, дружина... Думаєш, вона переховує молодого мужа під спідницею?

– Зоя штани носить.

– То я образно. Слухай, – тепер шеф говорив зацікавлено, – ти справді вважаєш, що Зоя Граф переховує чоловіка? Якщо так, це дещо міняє. На нашу користь.

– Гайдуче, ти досі ходиш колами. В чому питання?

– Поясню. Знайомий тобі пан Борисюк навряд чи причетний до зливу того відео. Навпаки, йому не вигідно привертати увагу до своєї персони. Але ти правильно вирахувала: справа в отій квартирі. Тільки тридцять тисяч Борисюку не конкуренти підкинули. Він, Лоро, стирив їх у своєму ж відділенні. Каже – позичив, мав намір віддати. Ну, покласти назад, знаєш, як ото сто гривень у заначку, з якої висмикують потай від жінки.

– Ним, так розумію, вже займаються.

– По повній, – кивнув шеф. – Але викриття крадіжки не вирішило проблеми, через яку ми

тут. Бо тепер наші грошодавці підозрюють, що на замовлення «Кредитного» усе це відмочив Граф, – шеф допив коньяк, з'їв початий бутерброд, а другий, незайманий, підсунув Лорі. – Пригощайся.

– Алергія на рибу. – Вона збрехала. – Вони серйозно так вважають?

– Абсолютно. І логіка тут проглядається – я б не відкидав цю версію. Конспірологія, але має під собою ґрунт. Поясни, будь така добра, з якого дива звичайний охоронець, якого влаштували, вважай, по блату, по знайомству, раптом починає казитися? На його місці люди сидять тихше води, нижче трави, мовчать і дякують за кожен прожитий день. Бояться втратити роботу й навіть не думають про швидке зростання, аби втримати, що мають. Невже Граф геть тупий? Я не певен. Чи розумів наслідки свого вчинку? Чудово розумів, не сперечайся. А на такі кроки йдуть, мости спалюють лише в одному випадку: коли мають подушку безпеки. Фінансову, маю на увазі.

– Або – коли нервово виснажені й погано себе контролюють, – заперечила Лора. – Зі слів дружини, Граф у своєму віці має серйозні проблеми з цим ділом, – вона постукала нігтем по склянці. – Додай веселе життя, влаштоване Вірою Леонідівною. Причому, Гайдуче, на рівному місці. Ця жінка ненавидить, як видається, увесь світ довкола себе. Вадим потрапив під роздачу, виявився слабкою ланкою. Є психологічний момент. Не раціональний, згодна. Проте більш очевидний, ніж твоя теорія всесвітньої змови проти банку «Омега».

– Теорія не моя, – нагадав Данило. – І вона справді має більше раціонального. Нагадаю вкотре: скандал довкола «Омеги» розгорівся й не згасає. Вигідний він передусім «Кредитному», головному на теперішній час конкуренту. Розганяють тему підконтрольні ворогам ресурси. Думаєш, випадково там, на місці, опинилася людина з камерою?

– Камери є в усіх телефонах.

– Але серед глядачів, котрі знімали, міг бути той, хто чекав на ганебне видовище. Плюс винуватець зник, не залишивши адреси. І твое доречне припущення про змову з дружиною... Ось чому ти залишаєшся.

– Шукати зниклого охоронця?

– Його треба знайти й допитати. – Лора впізнала цей тон. – Не дивися так на мене. Знаю, тобі не подобаються деякі мої методи. Навіть вважаєш їх огидними, і я готовий визнати твою правоту. Тим паче прошу тебе активно підключитися. Витягни з нори, де б той тип не сидів. Поговори сама, випатрай, переконай розказати правду. Пообіцяй, що йому нічого не буде, навіть може не повертати отримані за свою акцію гроші. Захист від замовників та й просто людей із «Кредитного» я особисто йому гарантую.

– Припустімо. А якщо ви всі помиляєтеся і змови немає?

– Версію треба перевірити. Помиляємося – дуже добре, проблема швидше вирішиться. Бо залагодити наслідки чужої дурості завжди простіше, ніж наслідки наперед продуманих воєнних дій. І таке ще. – Він поліз по гаманець. – Сама розумієш, поліція не шукатиме Вадима Графа офіційно. Підстав немає. Звісно, їх легко організувати. Заявити, що він банк обікрав. Чи інше придумати. Хочеш – я питання вирішу. Відразу додому поїдемо.

Замість відповіді Лора встала з-за стола, пішла на вихід, одягаючи на ходу пальто.

Бутерброд зі шматочком сьомги так і лишився на тарілці.

9

Третій поверх новобудови, вікна виходили на такі самі будинки – це був житловий комплекс.

У розпорядженні гостей були дві кімнати, обставлені з необхідним мінімалізмом. У меншій – широке ліжко й порожня вбудована шафа з розсувними дзеркальними дверцятами. У більшій – м'який куточок, два крісла, така сама шафа й телевізійна панель на стіні. Тут не жили, повіяло казенною готельною пусткою, Лора глибше засунула руки в кишені.

– Тут троє не ляжуть.

– Тут взвод ляже, – Гайдук обвів рукою приміщення.

– На підлозі, рядком, – погодилася Кочубей. – Мене зараз цікавить, як ви тут розміститесь із Соколом. Чи для тебе ще одні апартаменти є, окремі?

Замість відповіді Богдан рішуче взявся за одне крісло, перетягнув його з гуркотом до протилежної стіни. Навпроти примостив друге, і аж тепер Лора помітила: вони обидва розкладаються. Сокіл за три хвилини намовив вузеньке, але все ж окреме ложе.

– Бач? – кивнув шеф. – Не все так погано. Помістимося. Умови не найгірші.

– Ага. Якщо забути, Даниле Семеновичу, що у нас у всіх нема, скажемо так, змінного одягу. Окремо завважу на ваші улюблені сорочки.

– Житомир – цивілізоване місце. Тут магазини в цей час іще працюють. Асортимент, повір мені, не гірший за звичний тобі київський. Поїдемо і все купимо. До речі, я б про нормальну вечерю подумав.

– Що для тебе нормально? – Лора вперше за час роботи під керівництвом Гайдука опинилася з ним у відрядженні.

– Замовимо китайську їжу. Або піцу. – На цьому слові Сокіл пожвавився. – Або те й те. Уперед, колеги, бо вже глибоко по сьомій, виспатися не завадить. Лягти треба раніше.

– Богдан хропе, – бовкнула Лора. – Я завжди з іншої кімнати це чую. А тобі доведеться з цим спати.

– Хропеш? – Гайдук зиркнув на Сокола.

Той кивнув раз, для певності – ще раз. Визнав це з такою гідністю, мовби хропіння було чеснотою, якою він пишався. Гайдук картинно розвів руками.

– Згадаю молодість. Я, коли вчився, жив у гуртожитку з одним таким у кімнаті. Водю з чайника поливали серед ночі – не допомагало. І не виженеш, бо нормальний пацан був. Зараз начальник районного управління, – додав навіщось. – Усе, народе, по конях.

У супермаркеті трійця розбрелася. Лорі аж ніяк не подобалося купувати білизну та інші потрібні для ночівлі поза домом жіночі дрібнички в присутності хай колег по роботі, та все одно – сторонніх чоловіків. Коли зустрілися нарешті біля входу, Гайдук тримав пакет, у якому проглядалися дві запаковані сорочки, причандалля для гоління й чоловічі парфуми. Богдан Соколовський розжився іншими трофеями – пляшкою віскі, бо все одно витрати за відрядження брав із корпоративної картки, та упаковкою сосисок. Шеф не заперечував, і вони все одно знайшли заклад із китайською кухнею. З собою взяли по порції локшини з яловичиною та морепродуктами, спецбажання Сокола, і дві порції салату з водоростей – Сокіл такого не їв.

Вечір повільно перетік у ніч. Із чоловіками Лора довго не сиділа. По-перше, вони випивали, чим пробуджували її далеко-далеко захованих та пригнічених демонів. По-друге, справді відчула шалену втому, тож першою пішла в душ. Там з'ясувалося: рушників лише два, великий і менший. Не думаючи довго, Кочубей привласнила більший собі, справедливо розсудивши: Гайдук їх сюди затагнув – хай тепер дає собі раду.

Побажавши чоловікам доброї ночі, Лора щільно причинила двері в спальню, щоб не чути шефового бубоніння – так проходило їхнє спілкування зі скупим на слова Соколом. Трохи подумавши, вимкнула телефон. Залазила під ковдру з острахом, звичним своїм станом майже кожної ночі. Вона щоразу боялася не заснути або провалитися в сон на кілька годин, прокинутися серед ночі й крутитися в ліжку до ранку, ганяючи від себе інших, нахабніших демонів, породжених хронічним безсонням. Коли відчай перемагав, ковтала для страховки снодійне, щоразу не без підстав боячись підсісти на ліки, як свого часу – на алкоголь. Проте тут не мала таблеток під рукою, тож довелося віддатися на добру волю випадку.

Погані прогнози справдилися: засинала довго.

Коли нарешті вдалося, уві сні до неї прийшла Віра Домонтович. Щось говорила, і Лора не могла розібрати слів, лиш характерне гаркаве деренчання. Та коли вона витріщила свої лихі бездонні колючі очі, то Лора прокинулася з криком, сіла на ліжку й сиділа так хтозна-скільки, обхопивши руками зігнуті в колінах ноги. Слухала рівне хропіння, погано приглушене дверима, намагалася гнати геть дратливі думки, нарешті вляглася знову. Тепер сон не йшов довше, зрештою занурив у себе неглибоко, і прокинулася Лора з важкою головою.

Коли вийшла у ванну, побачила шефа.

Данило Гайдук наче й не лягав. І головне: Кочубей прогавила момент, який потай прагнула зловити: як він дає раду своїм сорочкам. Натомість шеф зустрів її не лише напрасованим, а ще й акуратно зачесаним. Від нього приємно пахло сумішшю гелю для гоління й туалетної води. Лиш тепер Лора вгледіла невеличку праску на кухонному підвіконні. Не стрималася, підійшла, торкнулася – ще тепла.

– Дива, – мовила, погано приховуючи захват і заздрість. Сама поралася з прасуванням значно довше й не завжди залишалася задоволена собою.

– Добре спалося?

– Так собі, – вирішила не брехати. – Які плани на сьогодні?

– Зараз початок дев'ятої. Приводь себе до ладу. Штовхну Сокола, виберемося десь на каву і снідати. Далі ти нам про плани розкажеш.

– Я?

– А хто? З дружиною Графа із нас трьох лише ти знайома. Шукати зниклого треба через неї. Я не бачу іншого шляху. Хіба ти щось надумала.

– Справді, – погодилася Лора. – Зоя Граф поки що наш єдиний слід. Треба їй подзвонити, домовитися про зустріч.

– Під яким соусом?

– Придумаю. Чекай, я зараз.

Вона повернулася в спальню, увімкнула телефон.

Писнув сигнал – пропущений дзвінок.

Перша двадцять ночі.

– Гайдуче! – Лора сама здивувалася власному голосному вигуку. – Гайдуче, якого чорта!

Зібралися по алярму.

Сокіл знав, куди їхати. Від району, де вони ночували, навігатор розрахував сімнадцять хвилин часу. По дорозі Лора спробувала ще раз віддзвонити на збережений номер. Сигнал, як уранці, йшов, та ніхто, як і попередні рази, не відповідав.

– Може, твоя відьма дрихне ще, – мовив Гайдук. – Набрала тебе у свинячий голос. Значить, не спала. Хтозна, скільки потім ще вовтузилася. Ну й досипає зараз.

– Ще раз тоді нагадаю: Віра Домонтович дзвонила мені тричі. З інтервалом у хвилину перший раз, у три хвилини – вдруге. Перед тим вигнала, обчорнила таким матом, що ви обидва б здивувалися. Аж потім вирішила щось сказати після опівночі. Згадала ще кілька матюків, вирішила послати ще далі? – Лора погано приховувала роздратованість. – Прокинься вже, Гайдуче, подумай.

– Поміняла гнів на милість із якоїсь причини.

– Молодець, оцінка «п'ять». Далі?

– Далі – почекай. Трохи згодом поясню. Тим паче, що ми, схоже, приїхали.

Справді, Богдан загальмував біля знайомого вже будинку. Гайдук вийшов першим, а щойно Лора вийшла за ним – легко взяв за лікоть, мовби в танцювальному па, відвів убік. Перш ніж вона встигла щось зрозуміти, шеф нахилився до неї, просичав:

– Слухай, я терплячий, але це вже у жодні ворота. Коли немає третіх вух, хай це навіть твій відданий Сокіл, можеш говорити до мене в будь-якому тоні. І вчитувати, мов дурненького підлеглого, й кепкувати, наче з такого самого. Ясно?

– Авторитет самого Гайдуга підірвано, – гмикнула Лора. – Заспокойся. Відданий, як ти кажеш, Сокіл усе одно нікому нічого не скаже. Не захоче, натура така.

– Ти мене почула, – рубонув Гайдук.

– Не все до кінця. Чим мені загрожує порушення субординації? Знімеш частину платні на

штраф? Поставиш у куток на гречку? Виженеш із роботи? – Вона вивільнила лікоть. – Я готова хоч зараз. Останнім часом мої службові обов'язки під твоїм керівництвом значно розширилися, і не завжди це узгоджено зі мною. Я не проти брати на себе більше, та лише після прописування їх у контракті. Коли вже на те пішло – дізнаємося зараз, що наснилося Вірі Домонтович цієї ночі. Від чого їй припекло дзвонити мені, ледве знайомій людині. А потім із цими знаннями залишайся сам.

– Ларисо Василівно...

– Шукай собі інший об'єкт для подібних зауважень.

– Лоро...

– Тренуйся на котиках, кроликах, інших піддослідних тваринках. Мене спілкування в такому тоні не влаштовує.

Данило Гайдук належав до тих, по чиїх обличчях Кочубей навчилася читати. І зараз зчитала бажання не так покарати її за непослух і зухвалість, як лишити за собою останнє слово.

– Я не начальник тюрми. Ти – не ув'язнена. Завжди можеш піти на інші хліби, де спокійніше. Буду щиро вдячний тобі за час, що працювала під моїм началом. Тепер я почув тебе, ти – мене. Висновки кожен робитиме сам. Може, повернемося до справи?

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=65925073&from=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

1

«Дружба» – неофіційна назва Корбутівського цвинтаря, міського кладовища в Житомирі. Складається з двох частин, старого й нового. Нове відкрите 1999 року.

2

Мальованка – мікрорайон у передмісті Житомира, де розташовано Свято-Анастасіївський жіночий монастир.

3

Мається на увазі п'ята модель «Шевроле Камаро» (Chevrolet Camaro), у продаж надійшла 2009 року.

4

Тетерівка – село в Житомирському районі, неподалік від річки Тетерів.

5

Хейт (від англ. to hate – ненавидіти) – негатив, спрямований на когось або щось, який активно поширюють в Інтернеті, передовсім у соціальних мережах. Хейтери навмисне обирають негативний, образливий тон з метою зачепити, провокувати, образити, викликати миттєву реакцію у відповідь.

6

Див. роман А. Кокотюхи «Розбите дзеркало». – Харків, «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020 р.

7

Богунія – спальний район Житомира. Раніше – хутір. До складу міста входить від 1934 року.

8

Виправна колонія № 54, розташована в Харкові. Профільована для утримання жінок, засуджених уперше. Також має сектор, де тримають засуджених до довічного ув'язнення.